

Mi o sebi

20 let

GLASILO DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA IN DRUŠTVA U3 ŠKOFJA LOKA

Št. 61 • Leto XIX • April 2025

*Pot vodi naprej,
pogled in srce
ostajata v naravi.*

Vsebina

4 AKTUALNO

Z občnega zbora

6 Pestro in živahno delovanje

loških upokojencev

7 Nadaljevali bomo tradicijo

uspešnega in priznanega društva

9 Društvo U3

Učenje naj postane trajna dejavnost

12 V Trstu smo širili obzorja

4

14

24

28

14 KULTURA

Petnajst let s pesmijo

18 Prebrali so več kot po pet knjig

19 STAREJŠI ZA STAREJŠE

Pogled v leto, ki je za nami

20 PROSTOVLJSTVO JE VREDNOTA

Tončka Dolinar, športnica in prostovoljka

22 ZANIMIVA OSEBNOST

Še vedno je dejaven v svoji stroki

24 Mira in Bojan Kofler – o vrednotah,

ki se nikoli ne postarajo

27 ŠPORT

Šport daje smisel življenju po upokojitvi

28 Najprej rekreacija in druženje,

nato rezultat

31 Strelke in strelci gorenjski

podprvaki

35 GREMO NA POT

Na planinskih poteh s četrtkovci

37 SLEDOVI PRETEKLOSTI

Bukovščica, utrinki iz preteklosti

Na naslovnici:

Korak za skupino, trenutek za naravo,
fotografija: Slavica Laznik

Mi o sebi

Izdajatelj

Društvo upokojencev Škofja Loka

Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka

Tel.: 04 512 06 64

e-pošta: drustvoupokojencev@siol.net

spletna stran: www.du-skofjaloka.si

Odgovorna urednica

Danica Zavrl Žlebir

Uredništvo

Martin Bizjak, Vesna Čadež, Ela Dolinar,

Martina Eržen, Nežka Fojkar, Dragica

Gartner, Miha Ješe, Borjana Koželj,

Nevenka Mandić Orehek, Marinka

Mesec, Maruša Mohorič, Irena Ropret

Pipan, Nada Somrak, Alma Vičar

Lektorica

Nuša Radinja

Oblikovanje

Nives Lunder

Fotografija

Milan Gogala

Tisk

GTO Košir, d. o. o.

Naklada

1600 izvodov

Cena: posamezni izvod 1 €

ISSN 1855-0975

Prihodnja številka bo izšla septembra 2025

DRUŠTVO UPOKOJENCEV
ŠKOFJA LOKA

Partizanska cesta 1

4220 Škofja Loka

<https://www.du-skofjaloka.si>

MŠ 5010721000, DŠ SI99746352

Tajništvo tel.: 04 512 06 64

in 040 226 667

Blagajna: 031 692 755

Uradne ure:

sreda in petek od 8. do 12. ure

DRUŠTVO U3

Univerza za tretje

življenjsko obdobje

Partizanska cesta 1

4220 Škofja Loka

e-pošta: loka3univerza@gmail.com

<https://3univerza-loka.splet.arnes.si>

Facebook: Univerza TRI

Telefon med uradnimi urami:

064 233 535

Uradne ure:

sreda in petek od 10. do 12. ure

Največ dobiš,
kadar daš

Mira Kofler

Za nami je uspešno leto z veliko dogodki na športnem, kulturnem, socialnem, informativnem in drugih področjih. Delovati je začel Kulturni center Kamnitnik, znova smo izbrali športnike leta ter obudili poletna in ponovoletna srečanja članic in članov. Na zboru članov smo potrdili dozdajšnje delo in ga še bolj smelo začrtali za leto 2025.

Smo stanovsko društvo, ki je trdno vpeto tudi v lokalno dogajanje v naši ljubi Loki. Zadnjih nekaj mesecev je osrednja oseba dogajanja osemletni Matic z neozdravljivo gensko boleznijo. Pred nekaj več kot letom dni so za to bolezen razvili zdravilo, vendar to stane kar 3,2 milijona evrov. Ker pri trdih zdravstvenih birokratih fant in njegova družina ne morejo pričakovati pomoči, bosta neumorna starša, ki želita svojemu sinu zagotoviti zdravilo in s tem normalno življenje, skupaj s sorodniki najela posojilo v vrednosti milijon evrov. Do osmega leta naj Matic še ne bi imel negativnih posledic, potem pa se bo njegovo zdravstveno stanje vse hitreje slabšalo. Brez zdravila se prav gotovo ne bo mogel pridružiti našemu društvu, saj bi omagal še pred prvo zaposlitvijo.

Zato je prav, da Ločani še enkrat pokažemo svojo solidarnost do najbolj ranljivih občanov. Organizirali smo se v neformalno iniciativo »Za Matica« in se pridružili dobrodelnemu Društvu Viljem Julijan, ki zbira sredstva za Matičevo zdravilo. V nekaj več kot treh mesecih nam je uspelo zbrati 1.720.000 EUR, in ko to pišem manjka še 480.000 evrov oziroma 15 odstotkov. Pomagajmo Maticu, da bi čim prej lahko odpotoval v Združene države Amerike, kjer naj bi prejel zdravilo. Kdor ima malo, naj da malo, lahko nakaže po GSM številki 1919 »MATIC10«, kdor ima več, naj da več na račun SI56 0400 0028 1688 717, sklic SI00 444777. K sodelovanju povabite tudi svoje sorodnike.

Največ dobiš, kadar daš.

Miha Ješe

Sešli smo se na zboru članstva

► Danica Zavrl Žlebir

Društvo upokojencev Škofja Loka je za 28. marec sklicalo zbor članstva

Predsednik Miha Ješe je predstavil delo v minulem letu in načrte za leto 2025.

Delovno predsedstvo: Vesna Čadež, Rudi Zadnik in Cveta Škopelja

Letošnji zbor je bil prvič v naših domačih prostorih, udeleženske in udeleženci pa so jih napolnili do zadnjega kotička. Letos ni bilo nastopov glasbenih skupin in plesalcev, ki po navadi popestrijo dogajanje, temveč so si članice in člani tokrat lahko ogledali fotografske utrinke svojega delovanja v minulem letu. Navzoče je pozdravil predsednik društva Miha Ješe, nato pa je delo nadaljevalo delovno predsedstvo z Rudijem Zadnikom na čelu (članici sta bili Vesna Čadež in Cveta Škopelja). Članstvo je prisluhnilo poročilu o delu v letu 2024, finančnemu poročilu in poročilu nadzornega odbora ter vse tri sprejelo brez pripomb. Prav tako je potrdilo program dela za leto 2025 in finančni načrt. Povzetka poročila in programa sta objavljena tej številki našega glasila.

Zbora članstva sta se udeležila tudi oba častna člana – Julija Jenko in Miro Duić, ki je skupaj s predsednikom DU Mihom Ješetom tudi podeljeval priznanja letošnjim dobitnikom. Potem je navzoče pozdravil še Robert Plavčak, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske. Povedal je, da je med pokrajinskimi zvezami v Sloveniji največja prav gorenjska, saj je v 47 društev včlanjenih kar 23 tisoč upokojenk in upokojencev. Po številu članov je škofjeloško društvo za kamniškimi drugo

največje. Navzoči so prisluhnili tudi predstavnici hotela Delfin iz Izole, kjer letuje veliko število upokojencev, njihove nočitve pa obsegajo četrtno vseh v občini Izola. Zbor članov sta pozdravili tudi »sosed«, predsednica Medobčinskega društva invalidov Škofja Loka Vanja Jenko, in v. d. predsednice Univerze za tretje življenjsko obdobje, Društva U3, Mira Vraničar, ki je za leto dni prevzela vodenje društva.

Naše društvo si namreč z obema deli skupne prostore. Po formalnem delu zbora so se člani in članice še lep čas družili ob hrani in pijači.

Slovenski pregovor pravi, da za vsakim dežjem posije sonce. Pogoj je le to, da se to zgodi podnevi.

► Aforizmi, Edo Erzetič

Dobitniki priznanj

Na zboru članov DU Škofja Loka je bilo podeljenih dvajset priznanj. Pisna priznanja so prejeli: Matjaž Loboda, Miha Ješe, Franc Rupar, Vesna Čadež, Patricija Žumer, Tatjana Hribnik, Marjetica Pivk in Alenka Malenšek Košenina. Prejemniki male plakete so: Martin Bizjak, Janko Demšar, Mimi Dizdarevič, Dragica Gartner, Slavica Laznik in Janja Eržen. Dobitnika velike plakete sta dva: Smiljana Oblak in Franc Prezelj. Pisne zahvale pa so prejeli Pevska skupina Mavrica, Nada Somrak, Janko Demšar in Strelsko društvo Škofja Loka.

Letošnji nagrajenci na zboru članov

Stopnice, ene »škrbinaste«, druge urejene

Primer »škrbinastih« stopnic s Kidričeve ceste do Lahovega mostu

Primer dobre prakse: obnovljene stopnice z Lontrga na Graben

Spoštovane članice in člani!

V duhu povezanosti in skupnega soustvarjanja utripa našega društva vas vabimo, da ostanemo v rednem stiku. Obveščanje po elektronski pošti nam omogoča, da vas pravočasno obvestimo o dogodkih, srečanjih in drugih pomembnih novostih.

Če obvestil po e-pošti ne prejimate ali jih ne dobivate redno, vas prijazno prosimo, da nam to sporočite na e-naslov: drustvoupokojencev@siol.net

Tako bomo lahko poskrbeli, da bo naše društveno dogajanje dostopno vsem in da se bomo še pogostejše srečevali tudi v živo.

Naj nas sodobno obveščanje še bolj poveže!

Da bi se izognili gradbišču na Mestnem trgu, veliko ljudi za pot na Spodnji trg uporablja stopnice, na katere pridemo od avtobusne postaje mimo dentalnega centra in ki se končajo pred Lahovim mostom. Ker so ponekod poškodovane, so zlasti za starejše lahko nevarne, še posebej zato, ker so pozimi in ob padavinah spolzke. Noga kaj hitro zaide v »škrbino«, in če nismo na vso moč pazljivi, lahko tudi pademo. Poškodovana mesta bi bilo treba čim prej popraviti. To bi lahko naredili

estetsko, z vgraditvijo kamnov na manjkajoča mesta, lahko pa tudi zgolj tako, da bi vrzeli »zaplombirali« z betonskimi »zalivkami«. Na stopnicah smo opazili, da so oba prijema že uporabili, torej se očitno da.

In dokaz, da je to res mogoče, je tudi primer dobre prakse: lepo obnovljene prej razsute stopnice z Lontrga na Graben.

Pestro in živahno delovanje loških upokojencev

Povzetek poročila predsednika DU Škofja Loka Miha Ješeta na nedavnem občnem zboru

Leto in pol smo že v novih prostorih, ki smo si jih v prvih mesecih delili še z učenci osnovne šole Jela Janežiča, zdaj pa čakamo še na prostor srečevalnice, ki bo zaokrožila organizacijsko obliko delovanja našega društva, je na občnem zboru poročal predsednik Miha Ješe.

Junija je bila v galeriji Zlatin hodnik prva razstava, od septembra 2024 pa dvakrat na mesec v našem Kulturnem centru Kamnitnik redno pripravljamo kulturne prireditve. Člani so zadovoljni z našim delom, finančno smo leto sklenili skoraj pozitivno in želimo si čim več novih izzivov.

Število članov se ni občutno spremenilo – konec prejšnjega leta nas je bilo 1644.

Prostovoljno delo je najpomembnejši del društvenega delovanja. Omeniti velja prostovoljke v programu »Starejši za starejše«, ki deluje na območju celotne občine z vsemi starejšimi občani, pa tudi raznašalce glasila, terenske zbiralce članarine ter vodje športnih in kulturnih sekcij. Na novo sta začela delovati odbor za kulturo in umetniški svet.

Izobraževalna dejavnost poteka v manjši meri, za člane DU pa jo po večini izvaja Društvo U3. Nekaj svojih dodatnih izobraževanj je DU izvedlo za uredniški odbor glasila »Mi o sebi«.

Šport in rekreacija sta bili najbolj množični dejavnosti. V 14 športnih panogah deluje 490 članov, od tega 285 žensk in 205 moških, ki se redno udeležujejo tudi društvenih, medobčinskih,

Dobro razpoloženi po občnem zboru

pokrajinskih in najboljši tudi državnih športnih tekmovanj in srečanj. V letu 2024 je DU Škofja Loka organiziralo tekmovanje PZDU v streljanju in balinanju, na katerem je zmagala domača moška ekipa in se s tem uvrstila na državno prvenstvo. Ženska ekipa je osvojila tretje mesto, skupaj pa sta ekipi postali skupni zmagovalec Gorenjske.

Balinarji so bili zmagovalci državnega prvenstva v Celju.

Odlično smo organizirali tudi državno prvenstvo upokojencev v streljanju z zračno puško. Prav tako smo sodelovali na vseh tekmovanjih v organizaciji PZDU in osvojili prvo mesto v namiznem tenisu in prstometu. Najbolj množično je pohodništvo (izvajamo ga v okviru Planinskega društva Škofja Loka); 42 različnih rekreacijskih pohodov in pohodov v gore se je udeležilo več kot dva tisoč pohodnikov.

V kulturni dejavnosti odlično delujejo glasbene skupine: Mešani pevski zbor Vrelec, Pevska skupina Mavrica in Loške orglice. Marinkina knjižnica deluje v novih, zelo lepo urejenih prostorih, dvorana ponuja možnosti za nove dejavnosti. Vse glasbene skupine so velikokrat nastopile tako v občini kot tudi zunaj nje. Delovati je začel Kulturni center Kamnitnik, od junija 2024 naprej so v galeriji Zlatin hodnik redne razstave. V prvi polovici leta so bile kulturne prireditve enkrat na mesec, od septembra naprej pa jih redno organiziramo dvakrat na mesec.

Na področju **turizma** organiziramo izlete in srečanja. Standardno dobra udeležba je bila na osmih tradicionalnih letovanjih, skupaj s kranjskimi upokojenci smo se udeležili trgatve in martinovanja. Pobrateno Sovodnje ob Soči je obiskal poln avtobus naših članov in članic. Številna udeležba je bila tudi na obnovljenih ponovoletnem in julijskem poletnem srečanju na balinišču na Trati.

Članstvo obveščamo prek spletne strani, glasila »Mi o sebi«, obvestil po elektronski pošti in oglaševanja na treh oglasnih deskah v Škofji Loki.

Finančno poslovanje smo konsolidirali, povečali smo prihodke in zmanjšali stroške. Presenetili so nas le visoki stroški ogrevanja, zato jih moramo v prihodnji kurilni sezoni racionalizirati. Zaradi

varčevanja po poplavah smo od Občine Škofja Loka prejeli 10 odstotkov manj sredstev. Uspešnejši pa smo bili pri prijavi športnih programov in pridobivanju sredstev pri upokojenskih združenjih. Z dobrim angažiranjem prostovoljcev smo v celoti porabili tudi sredstva programa Starejši za starejše. V letu 2024 smo skupaj prejeli 64.000 evrov prihodkov oziroma 7 odstotkov več kot leto prej, odhodkov pa je bilo za 64.800 evrov, oziroma za 7 odstotkov manj kot leto prej. Letos moramo poslovati finančno pozitivno.

Kako in koliko bomo dejavni, je odvisno predvsem od nas samih. Imamo odlične razmere za delo,

zato se bo vodstvo društva upokojencev še naprej trudilo za čim bolj pestro in bogato delovanje na socialnem, kulturnem, športnem, izobraževalnem, izletniškem in drugih področjih. Trudili se bomo zagotoviti tudi čim več nepovratnih sredstev, razliko pa bo prispeval vsak sam, saj delujemo predvsem v svoje veselje in za ohranjanje svoje dobre fizične in psihične kondicije. Vsekakor nam mora biti druženje v veselje in užitek.

Vodstvu društva, vodjem sekcij in vsem članom se zahvaljujem za dejavno in tvorno sodelovanje, pestro in aktivno delovanje in sodelovanje pa pričakujem tudi letos.

Nadaljevali bomo tradicijo uspešnega in priznanega društva

Program dela Društva upokojencev Škofja Loka v letu 2025

Društvo upokojencev Škofja Loka je eno najbolj urejenih in najuspešnejših društev v Sloveniji. Lani smo nadaljevali uspešno delo prejšnjega vodstva in ga v novih prostorih še nadgradili. Konec leta 2024 je bilo DU Škofja Loka vključenih 1644 članov in članic, od tega dve tretjini žensk in tretjina moških. Cilj je povečati število članov na več kot 1700, in to nam v prvih mesecih tega leta lepo uspeva.

Zelo dobro je urejeno področje socialnih dejavnosti. Najpomembnejši je program Starejši za starejše, ki skrbi za sodelovanje med mlajšimi in starejšimi upokojenci. Skupina prostovoljcev se je lani okrepila, letos pričakujemo tudi menjavo vodje. V novih prostorih še čakamo na odprtje srečevalnice, ki jo bomo upokojenci vodili skupaj s študenti.

Najbolj priljubljena dejavnost naših članov in članic je prav gotovo športna dejavnost. Dozdajšnjim 14 sekcijam se bo pridružil še »štrbunk«. Udeleževali se bomo medobčinskih športnih iger, področnih prvenstev upokojencev in brez dvoma bomo zmagovali tudi na državnem prvenstvu. Naše društvo bo organiziralo področno prvenstvo v streljanju z zračno puško, v balinanju in pikadu, kandidirali pa smo tudi za organizacijo državnega prvenstva v balinanju in streljanju.

Na kulturnem področju dobro delujejo vse tri glasbene skupine. Vsaka od njih bo vsaj enkrat nastopila v domači dvorani, večkrat pa tudi na različnih gostovanjih. MPZ Vrelec bo branil prvo mesto na tekmovanju upokojenskih zborov Gorenjske, konec aprila pa bo gostoval v pobrateni občini Sovodnje ob Soči.

Veliko nastopov predvidevajo tudi Pevska skupina Mavrica in Loške orglice. Dobro je zaživel Kulturni center Kamnitnik. Vsak mesec v njem pripravimo dve prireditvi, v galeriji Zlatin hodnik pa se stalno izmenjujejo razstave. V raznovrstnih dejavnostih sodeluje več kot sto članic in članov. Marinkina knjižnica deluje v odličnih razmerah, vendar moramo v zimskem času znižati visoke stroške ogrevanja.

Za izobraževanje starejših dobro skrbi Društvo U3 in tako bo tudi v prihodnje. Nekaj izobraževanj bo namenjenih uporabi računalnika in pametnega telefona.

Tudi v letu 2025 bomo organizirali vsa tradicionalna potovanja na osem različnih dopustniških destinacij. Podali se bomo na enodnevno trgatve in na martinovanje, v okviru obiskov pobratenih mest Občine Škofja Loka pa bomo letos obiskali Judenburg. Pripravili bomo tudi več družabnih srečanj.

Članstvo in druge občane bomo sproti seznanjali s pestro dejavnostjo društva. Osrednji pisni medij bo glasilo Mi o sebi, ki bo letos izšlo trikrat. Spletno stran tekoče posodabljam, hkrati pa si prizadevamo pridobiti čim več elektronskih naslovov naših članic in članov, da bi jih lahko sproti obveščali o aktualnih dogodkih. Letos želimo na novo pridobiti skupaj 900 naslovov.

Finančno poslovanje

Predvidevamo vzdržno finančno poslovanje. Prihodkov bo predvidoma 64.000 evrov in prav toliko bo tudi odhodkov. Stroške moramo ohraniti na lanski ravni, z racionalno porabo pa moramo znižati stroške energentov. V tem letu ne predvidevamo večjih investicij, načrtujemo zgolj nakup barvnega tiskalnika. V prihodnjih letih predvidevamo dodatno obogatitev programov, leta 2026 pa zvišanje letne članarine na 15 evrov.

Društvo upokojencev Škofja Loka je največja nevladna organizacija v naši občini. Nadaljevali bomo tradicijo uspešnega in priznanega društva. Veseli bomo vseh pobud in dobrih predlogov za obogatitev dejavnosti, pa tudi čim večje udeležbe na naših dejavnostih. Naše delo na socialnem področju moramo okrepiti predvsem z rednimi obiski starejših in zmanjšanjem izključenosti naših manj aktivnih občanov.

PREDAVANJE: Požari in poplave

Društvo upokojencev Škofja Loka je v **torek, 11. marca**, organiziralo predavanje z naslovom **Požarna varnost v stavbah in poplave avgusta 2023 v Škofji Loki**.

Predavatelj Andrej Ambrožič je predstavil nevarnosti, ki pretijo ob požaru v stavbah, preventivne ukrepe in gašenje z gasilniki. Poveljnik CZ Občine Škofja Loka Nikolaj Kržišnik pa je govoril o poplavah avgusta 2023, posledicah te ujme, izvajanju ukrepov med poplavami in po njih ter o sanaciji stanovanjskih in drugih stavb ter zemeljskih plazov, cestne in druge infrastrukture.

Rudi Zadnik

Zberimo še zadnja manjkajoča sredstva za Matica!

SMS na **1919** s ključno besedo **MATIC10** ali z nakazilom donacije na **TRR Društva Viljem Julijan** SI56 0400 0028 1688 717

Dobrodošli novi člani

V letu 2024 se je v naše društvo včlanilo 96 novih članov. To so: Anica in Jože Albreht, Jelka in Janko Anžič, Miloš Arhar, Justi Arnuš, Marija Bajžel Kržišnik, Nika Balon Urankar, Tatjana Balorda, Marjan Bašelj, Helena Bergant, Sulejman Biščević, Ljubica Čengija, Judita in Miran Česen, Branko Debelak, Bernarda Debeljak, Oton Derlink, Janko Dermota, Marija Dolenc, Irena Dolinar, Julijana Dolinar, Špela Eržen, Julka Frakelj, Jože Frelih, Vesna Frelih, Bojan Gaber, Irena Gaber, Emina Grbić, Andreja Hafner, Francka Hafner, Marija Hauptman, Alojz Izlakar, Tatjana Jamnik, Nevenka Jenko Omejec, Jovo Jović, Kristo Jović, Jana Jurančič, Jožica Justin, Ljubica Karadža, Marjeta in Ernest Kastelic, Janja Kavčič, Zlata Kodrič, Milojka Komac, Janka Košir, Jožica Kržišnik, Tatjana Kržišnik, Jelka Kunc, Cecilija in Milivoj Kupec, Danica Langerholc, Metka Lubinič, Marija Lušina, Nevenka Maček, Ivo Marić, Slavko Markotič, Majda Marn, Dimitrij Mohorič, Jovanka Narič, Meta Novak, Matjaž Oblakovič, Jozo Paurević, Fikreta in Zuhdija Pehadžić, Mirjana in Milan Pejašinović, Gabrijela in Velja Peternelj, Marija Pirc, Jožica Polenšek, Edvard Potočnik, Jana Primožič, Ignac Prša, Maja Ravnikar, Mojca Slabe, Janez Sušnik, Nada Šinkovec, Milan Štucin, Jožef Šturm, Tanja in Miro Šubic, Irena Šuštar, Jože Tavčar, Mojca Tušek, Matjaž Videnič, Jožica Vidmar, Uroš Višnar, Mira in Ivo Vraničar, Angelca in Andrej Zakotnik, Marija Ziherl, Nevenka Zver in Vladimir Žohar.

Učenje naj postane trajna dejavnost

Društvo U3 je 20. marca izvedlo letni zbor članstva. V prihodnjem študijskem letu trije novi krožki

Po razpravi je zbor članov soglasno potrdil letno poročilo Društva U3 za poslovno leto 2024 ter poročili nadzornega in upravnega odbora. Do volilnega leta 2026 društvo kot v. d. predsednice vodi Mira Vraničar ob pomoči in sodelovanju Borjane Koželj.

Kot je v poročilu o delu društva v prejšnjem študijskem letu zapisala predsednica Borjana Koželj, je Univerza za tretje življenjsko obdobje (U3) izvedla pester nabor dejavnosti, ki so udeležencem omogočale ohranjanje in širjenje znanja, spretnosti ter socialnih stikov. Dejavnosti so bile usmerjene v spodbujanje dejavnega in kakovostnega staranja.

Študijski krožki, tečaji in delavnice potekajo v majhnih skupinah od 7 do 10 slušateljev, včasih tudi več. »Člane skušamo pritegniti k dejavnostim, pri katerih je poleg izobraževanja poudarek tudi na poglobljanju prijateljskih stikov in druženju,« navaja dozdašnja predsednica.

Te dejavnosti so: **jezikovni krožki** (angleščina, italijanščina in nemščina), **ustvarjalne delavnice, kulturne dejavnosti in računalniško opis-menjevanje**. V okviru teh aktivnosti je potekalo še več drugih študijskih krožkov: skrb za zdravje in osebnostni razvoj (country ples, tudi starejši smo lahko gibčni, spontani ples, medosebni odnosi, nespečnost), umetnost (oblikovanje gline, kvačkanje, klekljanje, beremo dobre knjige), računalniški tečaji in računalniške delavnice (uporaba pametnega telefona, urejanje fotografij, datoteke in mape ...), srečanja ob čaju (potopisna predavanja, vse o demenci, limfna drenaža ...), delavnice (zeliščarska, kulinarična), krožka Širimo obzorja (opera, gledališče) in Skriti biseri Slovenije (predavanja in ekskurzije), umetnostna zgodovina, slikarski tečaj.

»Izvajamo še druge dejavnosti: sodelujemo pri objavah in oblikovanju glasila Mi o sebi, pripravljamo Občasnik, ki ga našim članom pošiljamo po elektronski pošti, objavljamo pa ga na naši spletni strani. Sicer je naš program viden tudi na spletnem

portalu Kam po znanje. Organiziramo razstave (npr. razstava cvetja iz gline v občinski vitrini), občasna srečanja, na katerih naši člani predstavijo manj znane vsebine, strokovne ekskurzije, sodelujemo pri Tednu vseživljenjskega učenja. Organizirali smo tudi različna predavanja, delavnice in družabna srečanja, vse to pa je prispevalo k bogatemu in raznovrstnemu programu U3,« je še dodala Borjana Koželj.

Poleg izobraževanja je poudarek predvsem na poglobljanju prijateljskih stikov. Pomembno je sodelovanje z okoljem: z Loškim muzejem, Zdravstveno vzgojnim centrom Škofja Loka, Rdečim križem Škofja Loka, Društvom Projekt Človek, s Terapevtsko skupnostjo Sopotnica, Sokolskim domom Škofja Loka, z Andragoškim centrom, Zvezo potrošnikov Slovenije, Zavodom Pomni, Zavodom TRI, Ljudsko univerzo Škofja Loka in Ljudsko univerzo Velenje ter z Radiem Sora.

Skrbimo tudi za izobraževanje mentorjev in animatorjev o delu s starejšimi.

Društvo bo v prihodnje še bolj spodbujalo starejše k vključevanju v izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju, saj naj učenje postane trajna dejavnost, ki nam bo v zadovoljstvo. Jezikovnemu izobraževanju bomo dodali španski in francoski jezik, delavnicam pa še kuharsko.

»Udeležencem U3 bodo vse te dejavnosti omogočale aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa. Veselimo se novih izzivov in priložnosti v prihodnjem študijskem letu. Dejavnosti bodo usmerjene v spodbujanje aktivnega in kakovostnega staranja,« je sklenila Borjana Koželj.

Društvo U3 v številkah:

- število opravljenih ur v živo ali na daljavo: **1424**
- število skupin: **72**
- število vseh udeležencev: **784**
- število članov: **310**

20 let

Kako hitro je minilo dvajset let!

► Nevenka Mandič Orehek

V Škofji Loki smo praznovali dvajsetletnico Univerze za tretje življenjsko obdobje

Borjana Koželj, župan Tine Radinja in prof. dr. Ana Krajnc

Leta 2004 se je na pobudo Mane Veble Grum, takratne predsednice Društva upokojencev Škofja Loka (DU), Borjana Koželj lotila ustanovitve univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO). Ta se je naslednjih deset let razvijala v okviru DU. Prvega ustanovnega srečanja v nekdanjem bifeju društva se nas je udeležilo petindvajset članov. Leta 2005 smo pomladni semester začeli s tremi študijskimi krožki: zgodovina Škofje Loke, varovanje in ohranjanje zdravja ter angleški jezik. Z leti se je povečevalo tako število študijskih krožkov kot tudi

Priložnostna razstava naših ustvarjalk

število študentov. Hodili smo na zaključne izlete, organizirali proslave Pozdrav pomladi, ustanovili Marinkino knjižnico in glasilo Mi o sebi ... Vse to in veliko več je dokumentirano v zborniku, ki smo ga izdali ob 70-letnici DU, v glasilu Mi o sebi in e-novicah Od tu in tam (vse navedeno najdete na naši spletni strani).

Deset let je minilo in leta 2014 smo ustanovili Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka – Društvo U3.

Dolgoletna članica univerze Vera Hartman

Število krožkov in študentov se je vsako leto povečevalo in zdaj smo pridobili tudi nove prostore. V naši *dnevni sobi* stene krasijo panoji s fotografijami, ki prikazujejo prehojeno pot naše univerze. Nekaterih članic izpred 20 let ni več med nami. Pogrešamo Marijo Draškovič, Jelko Mlakar in Zlato Ramovš. Brez njih tudi tega glasila ne bi bilo!

Decembra 2024 smo pripravili proslavo s čajanko. Popestrila jo je razstava ročnih del naših klekljaric, kvačkaric in oblikovalk gline. Stene galerije Zlatin hodnik so krasile fotografije, steno v dvorani DU pa slike naših študentk in študentov. Na proslavi smo zaslužnim podelili dve plaketi, šest pisnih priznanj in dve pisni zahvali. Naša članica, predsednica in ustanoviteljica Borjana Koželj je postala častna članica Društva U3. Pevska skupina DU Mavrica nam je zapela, plesale so country plesalke.

Med gosti sta bila župan občine Škofja Loka Tine Radinja in predsednik DU mag. Miha Ješe. S svojo navzočnostjo nas je počastila predsednica Slovenske UTŽO prof. dr. Ana Krajnc.

Druženje smo ob čaju in z domačimi dobrotami naših prostovoljk nadaljevali v galeriji Zlatin hodnik.

Dejavnosti ne primanjkuje

► Nevenka Mandič Orehek

Dogajanje v Društvu U3 od decembra 2024, ko je izšla 60. številka glasila Mi o sebi

Če samo prelistamo Občasnik, vidimo, kako pestre so naše dejavnosti. Bili smo v adventnem Zagrebu, s krožkom Skriti biseri Slovenije, ki ga vodi mentorica Alenka Veber, smo obiskali razstavo slikarja Toneta Kralja v Kopru in se z avtobusom podali na Koroško. V SNG Opera in balet smo uživali v Seviljskem brivcu Gioachina Rossinija. Na potopisnem predavanju smo spoznavali Severno Makedonijo, Albanijo in Črno goro, brali smo dobre knjige, izdelovali smo mandale ter moške in ženske voščilnice. Občasnik lahko prebirate na naši spletni strani, če želite, vam ga pošljemo po elektronski pošti.

Ob četrtkih se dobivamo pri misleni igri križemkražem. V začetku marca so oblikovalke

gline na ogled postavile razstavo svojih izdelkov z naslovom Pomlad je tu.

V tem letnem času se nadaljujejo tudi zeliščarske delavnice, kdor pa je želel izpopolniti svoje znanje o programu EXCEL, se je vključil v temu namenjen študijski krožek. Z vlakom smo se odpeljali tudi v letošnjo evropsko prestolnico kulture Novo Gorico.

Letni zbor Društva U3 je bil 20. marca 2025.

Po razpravi je zbor članov soglasno potrdil letno poročilo Društva U3 za poslovno leto 2024 ter poročili nadzornega in upravnega odbora. Do volilnega leta 2026 društvo kot v. d. predsednice vodi Mira Vraničar ob pomoči in sodelovanju Borjane Koželj.

V novem študijskem letu 2025/2026 bomo razpisali kuharski krožek ter dva nova jezikovna krožka: francoščino in španščino.

V prejšnjem študijskem letu se je število članov povečalo za 18 odstotkov.

Podpora najstarejšim in najbolj ranljivim

► Tanja Nikolič

V Društvu U3 si želimo in se ves čas trudimo, da dosežemo vse skupine starejših. S tem dokazujemo, da nismo zgolj izobraževalno društvo, ampak da delujemo tudi na socialnem področju. Podporo želimo omogočiti najstarejšim, ki imajo v obdobju digitalizacije največ težav.

Mlajši upokojenci, ki so še dejavni, uresničujejo svoje želje in potrebe v bogatem programu izobraževanja (tudi na digitalnem področju) ter ustvarjalnega druženja. Starejšim in invalidom, ki živijo sami in imajo različne težave, pa za večjo samostojnost ponujamo podporo Info točke HALO 65+. Na ta način tudi razbremenimo sorodnike, od katerih so starejši odvisni, ker so ti bodisi oddaljeni bodisi zaposleni ... Storitve zagotavljamo prek brezplačne telefonske številke 080 2261, saj so nekatere storitve dosegljive samo prek internetne povezave.

Objavljamo zapis Danice Štajer, ki deluje kot prostoferka, torej prostovoljka v programu, in

zagotavlja brezplačne prevoze starejših zlasti v zdravstvene ustanove. »Moja prva vožnja kot prostoferke je bila vožnja v Ljubljano na očesno kliniko na najbolj vroč dan. Gospo sem poznala, saj sva z njenim možem skupaj prepevala. Ves čas sem se trudila, da bi našla gumb za klimo, a mi to ni uspelo. Bolj kot sem gumb vrtela in pritiskala, manj mi je bilo jasno, kako naj vklopim klimo. K sreči gospa ni imela takšnih težav z vročino, kakršne sem imela sama. Pozabila sem si vzeti tudi vodo. Na očesni kliniki se je zamudila zelo dolgo, moj avto pa je med tem šel v trgovino po vodo in drugo zalogo za hladilnik.«

In še izkušnja z meglo: »Stokrat sem že peljala na Golnik. Že tako sva zamujala. Naročen je bil ob zelo zgodnji uri in v megli sem se izgubila, a ko sem vklopila navigacijo, je ta zatajila. Kljub vsem težavam sva prispela pravočasno. Da ni bilo preveč slabe volje, sem ga med potjo zamotila s pogovorom. Gospod mi je povedal, da ima ženo v domu starejših in da jo obiskuje vsak dan. Na koncu se je vse dobro končalo, tako da sva bila oba zadovoljna.«

V Trstu smo širili obzorja

► Majda Puhar Kovač

Za praznik žena smo se člani krožka Širimo obzorja pri U3 odpeljali v Trst in se v toplem sončnem vremenu najprej sprehodili po čudovitem parku enega izmed najbolj romantičnih gradov – gradu Miramar, ki stoji na slikoviti vzpetini nad morjem nekoliko zunaj Trsta. Obdan s parkom, je brez dvoma prava paša za oči. V letih 1856–1860 ga je zgradil nadvojvoda Maksimiljan II. Habsburški za svojo ljubljeno ženo Charlotte. Na žalost se je njuna ljubezen končala tragično, saj je bil nadvojvoda Maksimiljan leta 1867 ustreljen v Mehiki. Zaradi njegove nenadne smrti se je Charlotte omračil um, tako da si nikoli več ni opomogla. Grad je zdaj v lasti države, v njem pa je muzej s prikazom njunega bivališča in zgodbe. Park

V evropski prestolnici kulture

► Majda Puhar Kovač

Obiskali smo Novo Gorico, ki je skupaj z Gorico letošnja evropska prestolnica kulture.

Na prvi dan koledarske pomladi smo se z U3 podali v letošnjo evropsko prestolnico kulture – Novo Gorico. Po izstopu z vlaka in kavici smo si najprej ogledali lepo obnovljeno železniško postajo, najstarejšo stavbo v tem osemdeset let starem mestu. In tam je tudi Muzej na meji oziroma njegova muzejska zbirka Kolodvor, v kateri nam je vodnica zelo zanimivo prikazala težko in velikokrat tragično življenje domačinov po koncu druge svetovne vojne. Meja, določena leta 1947, je namreč

okoli gradu, poln eksotičnih dreves in rastlin, obsega 22 hektarjev. V njem so številni ribniki, vodometi, fontane, kipi in številne sprehajalne poti. Ob našem obisku so v njem že zacveteli prve narcise in prvi tulipani.

Potem smo se sprehodili po Trstu, se osvežili na Trgu Unita, nekateri pa so nakupovali. Zvečer smo obiskali Slovensko stalno gledališče, v katerem smo se najprej udeležili odprtja razstave Marpurgi – spomin na srednjeveške mariborske Jude, nato pa smo si ogledali premiero predstave Življenje v teatru. Borut Veselko in Domen Valič sta odlično prikazala dokaj bridek vpogled v gledališko zakulisje in poklic igralca, saj se igralčevo življenje prepleta z več sto vlogami, ki jih igra v svoji karieri. To je predstava o igralcih v teatru, a hkrati predstava o življenju samem. Po predstavi so nas pogostili in nazdravili smo teatru in življenju.

razdelila ne samo ozemlje, ampak tudi družine in celo grobove na pokopališču.

Po ogledu Trga Evrope in mejnega kamna smo se povzpeli na Kostanjevico oziroma do frančiškanskega samostana s skrbno restavrirano cerkvijo, polno bogatih štukatur, fresk in slik, ter prelepo Plečnikovo krstilnico. Pod cerkvenim prezbiterijem je kripta, v kateri je zadnji dom zadnjih francoskih kraljev iz veje Burbonov: Karla X., sina Ludvika XIX. in vnuka Henrika V. Kako zanimive so njihove življenjske zgodbe, še posebej ob doživeti pripovedi ge. Mirjane!

Potem smo si ogledali tudi Škrabčevo knjižnico z več kot 16.000 knjigami, med njimi tudi originalno Bohoričevo slovnico iz leta 1584.

Po sprehodu po samostanski galeriji podarjenih slik Klavdija Tutte smo ogled končali na vrtu, kjer je nasad starih vrtnic burbonk s čudovitim vonjem. To je sicer ena izmed največjih zbirk vrtnic te vrste na svetu. Sledila sta kosilo v mestu in odhod proti domu. Novo Gorico, projekt arhitekta Edvarda Ravnikarja, so najprej gradili brigadirji delovnih brigad, pozneje pa je bila dograjena z vsemi infrastrukturnimi prvinami modernega mesta. Dandanes je to lepo in urejeno mesto, seveda različno od stare Gorice, kljub temu pa se lahko dopolnjujeta in letos medsebojno kulturno obogatita.

Kulturni center Kamnitnik

Kulturne prireditve do oktobra 2025

April

8. 4. ob 18. uri
Miha Ješe: Ukrajina in
Severna Romunija
22. 4. ob 18. uri
Koncert MPZ Vrelec v
počastitev dneva upora

Maj

13. 5. ob 18. uri
Bernarda Debeljak:
Antarktika
27. 5. ob 18. uri
Mladi za starejše

Junij

10. 6. ob 18. uri
Ivo Jelenc: Compostella
24. 6. ob 18. uri
Kresna noč s člani
DU Škofja Loka

September

16. 9. ob 18. uri
Ela Dolenc: Turčija
30. 9. ob 22. uri
Večer poezije Blaža Ogorevca
s Petrom Mlakarjem

Oktober

14. 10. ob 17. uri
(program še ni izbran)
28. 10. ob 17. uri
Nastop učencev Glasbene
šole Škofja Loka

Program razstav do novembra 2025

Maj

V četrtek, **8. maja, ob 18.00**,
odprtje fotografske razstave
članov in članic Fotokluba
Anton Ažbe

Junij

V četrtek, **5. junija, ob 18.00**,
odprtje razstave članov in članic
slikarskega krožka pri Društvu
U3 pod vodstvom mentorice
Agate Pavlovec

Julij

Razstava članov in članic
slikarskega krožka pri Društvu
U3 pod vodstvom mentorice
Agate Pavlovec

Avгust

Predvidoma v četrtek,
28. 8., ob 18.00, odprtje
razstave fotosekcije Društva U3
na temo VODA

September

Razstava fotosekcije
Društva U3 na temo VODA

Oktober

Predvidoma v četrtek, **2. 10.,
ob 18.00**, odprtje razstave
Biserke Komac ter članov in
članic likovne skupine pod
njenim mentorstvom

November

V ponedeljek, **3. 11., ob 17.00**,
odprtje razstave Filatelističnega
društva Lovro Košir Škofja Loka
ob 50-letnici sekcije Lubnikarji
pri Planinskem društvu Škofja
Loka

Zbor članov Pevske skupine Mavrica

► Rudi Zadnik

Decembra lani so se člani in članice Pevske skupine Mavrica zbrali na občnem zboru. Predsednik je v poročilu o delu v minulem letu poudaril, da ima skupina zdaj dober in topel prostor za pevske vaje in druge dejavnosti. Leta 2024 so se pevke in pevci zbrali na 22 vajah, nastopili pa so petkrat, in sicer ob odprtju Marinkine knjižnice, na občnem zboru DU Škofja Loka, na koncertu skupine Talisman v Sokolskem domu, na Paradi učenja na Cankarjevem trgu, sodelovali so na srečanju občin Škofja Loka in Sovodnje, poleg tega pa so pripravili tudi samostojni koncert. Pevska skupina ima zdaj 22 članov in eno podporno članico. Med drugimi dejavnostmi naj omenim: januarski ogled jaslic

na Kranceljnu, majski izlet v Maribor ter praznovanje rojstnih dni članov in članic ob dobri malici in pijači. Lanska posebnost je bil koncert ob 15-letnici skupine.

Med naše druge dejavnosti pa uvrščamo še: seje odbora PSM, pošiljanje čestitk ob rojstnih dnevih članov, strokovne ekskurzije, udeležbo na koncertih, predavanju DU, urejanje arhiva, srečelov, pomoč pri pripravi razstav in predavanj ter drugih prireditev DU Škofja Loka.

V programu za leto 2025 smo si zastavili več ustaljenih nalog, med njimi redno udeležbo na pevskih vajah, izbor novih pesmi ob nekaj že ustaljenih in nove nastope. Izvedli bomo dve strokovni ekskurziji in pripravili več izletov v naravo, poleg tega pa bomo pomagali tudi pri izvedbi dejavnosti DU Škofja Loka in U3. Za prejemnici priznanja DU Škofja Loka smo predlagali dve naši članici – Marjetico Pivk in Janjo Eržen.

MePZ Vrelec iz starega v novo leto 2025

► Martin Bizjak

Minulo leto uspešnih nastopov na revijah in samostojnih koncertih je MePZ Vrelec sklenil s tradicionalnim Prednovoletnim koncertom v Kristalni dvorani Sokolskega doma. Predstavil se je z obširnimi skladbami iz slovenskega ljudskega izročila, skladb posameznih avtorjev ter iz opusa Stevana Mokranjca Rukovet in z makedonsko Što mi e milo. Tri pesmi je izvedel ženski sestav Vrelca, in sicer znamenito Barkarolo ter dve slovenski popularni pesmi. Tri skladbe so kot gostje skupaj s solistom, pevcem Vrelca Jožetom Ruparjem, izvedle Loške orglice. Poslušalci so tudi tokrat do kraja napolnili Kristalno dvorano, pevke in pevci Vrelca pa so jih v predverju pogostili z domačimi dobrotami. Pred iztekom leta 2024 smo se pevke in pevci Vrelca z zborovodjem prof. Dejanom Herakovičem od starega leta poslovili s prijetnim druženjem v gostilni Na Vidmu v Poljanah.

V novem letu je Vrelec ob koncu božičnih praznikov, tj. na svečnico, 2. februarja, v kapucinski cerkvi sv. Ane v Škofji Loki izvedel tradicionalni

Božični koncert. Program je obsegal slovenske božične ljudske in umetne pesmi, med drugimi trijezično Adeste fideles in J. S. Bacha Jesus bleibet meine freude, ob klavirski spremljavi prof. Kristine Jeke. Kljub zimskemu hladu se je cerkev napolnila s poslušalci, pevci pa smo se ob božičnih dobrotah, ki so jih pripravile neutrudne pevke Vrelca, ogreli v samostanski jedilnici.

Slovenski kulturni praznik je Vrelec zaznamoval z nastopom na Prešernovem semnju v Kranju. Letos je bilo sicer precej bolje poskrbljeno za to, da so bili nastopajoči v kulturnem programu ob bučnem sejmarskem vrvežu bolje slišani.

Štiri pevke Vrelca, slikarke Štefka, Ivanka, Ana in Danica, so v prostorih DU Zlatin hodnik na ogled postavile svoje slike, na slovesnem odprtju razstave pa je obiskovalcem in svojim pevkam zapel tudi Vrelec.

Zboru se obeta živahna in delovna pomlad. Začela se je že z nastopom Vrelca na marčevskem občnem zboru članov Društva upokojencev Škofja Loka, pevke in pevci pa bomo pošteno »zavihali rokave« predvsem med pripravami za nastope na Območni reviji odraslih PZ v Škofji Loki in za srečanje Gorenjski upokojenci pojejo, ki bo na Jesenicah, kajti MePZ Vrelec se je zadnja leta uvrščal med najboljše v svoji kategoriji pevskih zborov.

Vrelec na Prednovoletnem koncertu

Petnajst let s pesmijo

► Marika Strah, Rudi Zadnik

Pevska skupina Mavrica je novembra lani v polni dvorani Društva upokojencev Škofja Loka praznovala 15-letnico svojega delovanja. Na koncert so prišli vsi, ki imajo radi slovensko ljudsko pesem in ki dobro v srcu mislijo

Petje je pomemben del našega življenja. Spremlja nas vse od začetka do konca. Že dojenčku pojemo uspavanke in druge pesmi, pojemo kot otroci, kot odrasli pa si petje in glasbo izbiramo po svojem okusu, vsak malo drugače. In ko človek umre, se lahko od njega na različne načine poslovimo prav z glasbo: s petjem ob grobu ali z rekviemi, ki ostanejo za večnost.

Na koncertu je Pevsko skupino Mavrica predstavila Marika Strah. »Naše življenje je kot mavrica. Da lahko nastane lepa mavrica, so potrebni sonce, oblaki in dež. Tisti dan je sijalo sonce! Pevska skupina Mavrica se je na ustanovnem sestanku zbrala 29. oktobra 2009. Ideja se je porodila Sonji Dolinar in Mani Veble Grum. In beseda je meso postala. Uresničila jo je Mana, ki je k preprostemu ljudskemu prepevanju povabila nekaj ljubiteljev oz. ljubiteljic te zvrsti. »Petnajst let minilo je že, kar Mavrični pušelj naredil se je. Nekateri člani so

odšli in nadomestili so jih drugi. Sonja po sedmih letih predala Rudiju žezlo je.«

Umetniško sta skupino vodila pokojni Sašo Zagoršek, za njim Viktor Zadnik, zadnji dve leti pa je pevske vaje prevzela Irina Guščina. Nekaterih naših članov žal ni več med nami. Od njih smo se poslovili, a spomin nanje ne bo zbledel. To so bili: Sašo, Breda, Maruša, Francka in Matevž. Na njihovih grobovih smo 26. novembra 2024 vsem prižgali sveče.

Na koncertu so pevci in pevke Pevske skupine Mavrica najprej med poslušalci zapeli dve narodni pesmi. Potem so skupaj s poslušalci pripravili prikaz pevske vaje skupine. Sledil je uvodni del, ki ga je pripravila Marika Strah, predstavitev članov skupine in koncert skupine. Zapeli so pesmi: Od železne ceste, Pozimi pa rožice ne cveto, Še en krajček imam, Pomlad je v deželo prišla, Jaz bi cigajner bil in Rož, Podjuna, Zila.

Kot gostje so na koncertu nastopile še pevke Vokalne skupine Talisman, ki delujejo v Kulturno-umetniškem društvu Talisman, katerega vodja je Irina Guščina.

V imenu Pevske skupine Mavrica se je poslušalcem in poslušalkam za udeležbo zahvalil predsednik skupine Rudi Zadnik. Ustanoviteljicama skupine, moderatorki in gostom so izročili cvetje. V imenu DU Škofja Loka je občinstvo s pesmijo pozdravil predsednik DU Škofja Loka Miha Ješe. Skupini je ob praznovanju čestitala tudi predstavnica MePZ Vrelec. Na koncu so članice in člani skupne pripravili tudi pogostitev.

Jubilejni nastop Pevske skupine Mavrica

Ne prižigaj luči

► Alenka Šušteršič Snoj

Čeprav nas že razveseljujejo topli pomladni dnevi, se prav rada spominjam našega decembrskega prednovoletnega nastopa ob prehodu v novo leto. Loške orglice smo kot gostje nastopile na prednovoletnem koncertu MePZ Vrelec v Kristalni dvorani Sokolskega doma v Škofji Loki. Čudovito je prisluhniti zvenu glasov in ubranosti pevcev pevskega zbora. Poslušalci so dvorano zasedli do zadnjega kotička in prav posebno je bilo nastopiti pred tako številno in hvaležno publiko.

Loške orglice smo na koncertu zaigrale tri pesmi: Ne prižigaj luči, Kjer lastovke gnezdi in Zvezde na nebu žare. Pesem Ne prižigaj luči je ansambel Lojzeta Slaka davnega leta 1979 izdal na plošči z naslovom Postojnska jama. Od tedaj so skladbo ničkolikokrat izvajali tako uveljavljeni kot ljubiteljski ansambli in pevci. Leta 2011 jo je Sklad ameriško-slovenske polke in muzej v Clevelandu uvrstil na seznam najznamenitejših pesmi. Najdemo pa tudi japonskega izvajalca. Pesem ga je tako prevzela, da se je naučil igrati harmoniko, prevedel besedilo

pesmi, čeprav jo poje celo v slovenščini. In še več, ker je bila pesem posneta v Postojnski jami, ki je nanj naredila zelo velik vtis, jo je pozneje tudi obiskal.

Takoj po vstopu v novo leto smo nadaljevale naše vaje, ki jih imamo vsako sredo v prostorih DU. Pridno vadimo stare skladbe, hkrati pa se učimo tudi novih. V želji po pridobivanju novih spretnosti pri muziciranju smo se januarja in februarja udeležile dveh orgličarskih delavnic, ki ju je organizirala JSKD, območna izpostava Škofja Loka.

Zadnjo februarso soboto praznujemo slovenski dan orglic ali ustne harmonike. To malo, nekdanje ljudsko glasbilo, je na koncertne odre postavil idejni oče festivala Stane Peček. Na ta dan v Mokronogu tradicionalno poteka Mednarodni festival ustnih harmonik »Ah te orglice«. Letos so ga pripravili že šestindvajsetič. V obdobju covida-19 je prireditev potekala po spletu, tako da se je ohranila še naprej. Zdaj poteka v dveh delih, na spletu in v živo. Tokrat so na dan orglic pripravili premiero spletnega koncerta. Na njem se je predstavilo 13 izvajalcev iz Slovenije, po trije iz Nemčije in Rusije ter po eden iz Poljske, Finske, Belgije, Avstrije, Kolumbije in ZDA. Loške orglice so se predstavile s pesmijo ansambla Lojzeta Slaka Ne prižigaj luči.

Prešeren Prešernov večer

► Marinka Mesec

Prešernov spomin so počastili s petjem in recitacijami

V torek, 11. februarja, so v Kulturnem centru Kamnitnik v Društvu upokojencev Škofja Loka v počastitev kulturnega praznika pripravili prireditev z naslovom Prešeren Prešernov večer.

Pod vodstvom Irine Guščine je nastopila Pevska skupina Mavrica, navzoče pa je pozdravil predsednik DU Škofja Loka Miha Ješe. Ob tej priložnosti se je spomnil tudi nedavno umrlega znanega Ločana, dolgoletnega novinarja revije Mladina, publicista, filozofa in popotnika Blaža Ogorevca. V njegov spomin bomo jeseni v Društvu upokojencev Škofja Loka pripravili poseben večer.

V nadaljevanju so nastopili: kitarista Pete glasbene šole Kristina Rupar in Lojze Mrak, učeneca Denisa Kokalja, kitarista Bojan Pristavec in Iztok Polak ter Miha Ješe, Minka Likar, Edvard Erzetič in Marinka Mesec. Program je vodila Ela Dolinar.

Prešerno razpoloženje se je nadaljevalo na Zlatinem hodniku, pravzaprav ob mizah, obloženih s pecivom, sadjem, sokovi in vinom.

Ob spremljavi kitare Irine Guščine so vsi skupaj zapeli še nekaj pesmi. Na ogled je bila razstava slik Megleno sivo slikark in slikarjev, ki v Kulturno-umetniškem društvu Trata - Gorenja vas iz Poljanske doline ustvarjajo pod vodstvom Maje Šubic.

Feri Lainšček: Kurja fizika
Beletrina

Z romanom Kurja fizika Feri Lainšček končuje trilogijo z naslovom Kurji pastir, v kateri nadvse živo, literarno prepričljivo in nepozabno upodablja svoja otroška leta v obmejni vasici Dolenci na Goričkem v Prekmurju. Mali Fêrek v Kurji fiziki že obiskuje osnovo šolo, njegova starša pa si še zmeraj ne vse načine prizadevata, da bi se družina lahko čim prej s pūjkla preselila v novo hišo. A taka matematika se siromakom včasih ne izide povsem po načrtih in tudi roman se konča drugače, kot morda pričakujejo bralci. Dečkov horizont izrazito določajo domišljajske in sanjske podobe, ki se v romanesknem dogajanju postopno spreminjajo v arhetipske vzorce. Zgodbe, ki jih je nekje na slovenskem robu ali pač bogu za hrbtom, napisalo življenje, se zato ob koncu trilogije zaokrožijo v veliko metaforo, ki ni več zamejena z resničnostjo in lahko nagovori slehernega bralca. Romani Kurji pastir, Petelinje jajce in Kurja fizika se zlijejo v monumentalno literarno celoto, kakršnih v slovenski književnosti ni veliko.

Tina Perić: Črtice
Bukla

Črtice so roman o Miji in njeni družini, ki se ji je zgodil izbris. A o tem nihče ne govori, ne družina ne družba. Mijina zgodba ponudi vpogled v drugo plat slovenske osamosvojitve in razpada Jugoslavije, v njej pa s humorjem ocenjuje ustaljene predstave družbene stvarnosti. V slovenski literaturi je tako prvič obravnavana tematika izbrisa in vzpostavljanja nove države iz perspektive otroka, deklice (pozneje tudi odrasčajočega dekleta in odrasle ženske), ki sprva ne razume – a sčasoma vse bolj – pojma državljanstva, mej in niti tega, zakaj je pomembno, da imaš dovolj črtic na zadnji črki svojega priimka.

Vesna Milek: Kleopatra: Naj se zgodi
Beletrina

Roman o zadnji ptolemajski kraljici Kleopatri VII. je izpisan v prvi osebi ter gostem, preobloženem, skorajda hipnotičnem jeziku, v

njem pa – na ozadju prelomnih zgodovinskih dogodkov in v obdobju, ko je rimski imperij širil svojo prevlado na vzhod – odkrivamo pravo podobo te neobičajne vladarice.

Emi Yaga: Briljantna domislica gospodične Šibata
Beletrina

Briljantna domislica gospodične Šibata je prvoosebna pripoved mlade ženske, ki ji impulzivna odločitev spremeni življenje: v službi se zlaže, da je noseča, in pri predrzni laži neomajno vztraja. Ker je noseča, gospodični Šibata ni treba več streči kave in ni prisiljena delati nadur. Noseča gospodična Šibata lahko gleda televizijo in se dolge ure namaka v kadi. Vpiše se celo na vadbo za nosečnice. Zdaj živi bolj zdravo in sproščeno, bolje se prehranjuje, sodelavci so do nje uvidevnejši. A ko njena prevara postane vrtinec, ki jo vse globlje srka vase, se meja med krinko in resničnim življenjem usodno zabriše. Avtorica v nagrajenem prvencu z obilo suhega humorja razčlenjuje vsakodnevne pritiske in pričakovanja, kakršne morajo v delovnem okolju prenašati Japonke, utesnjujoče spolne vloge in velemestno odtujenost, s tem pa je pritegnila tudi pozornost svetovne javnosti.

Zbrala Nevenka Mandić Orehek.

Prebrali so več kot po pet knjig

► Nevenka Mandić Orehek

V dvorani društva upokojencev smo februarja podelili bralne značke za leto 2024. Morda se je 12. ura komu zdelo neprimerna za prireditev, vendar je to ura, ob kateri smo prostovoljke v Marinkini knjižnici. Ob vstopu v dvorano so udeleženke in udeleženci prireditve iz rok naših knjižničark prejeli listke s haikujem.

Prireditve sta z glasbeno točko odprla kitaristka in kitarist Pete šole – Glasbene šole Škofja Loka Kristina Rupar in Lojze Mrak, katerih mentor je Denis Kokalj. Predsednik DU Miha Ješe je povedal nekaj spodbudnih besed in ob pomoči Olge Loboda podelil pisna priznanja bralkam in bralcem, ki so se prijavili za bralno značko in so v minulem letu prebrali vsaj pet knjig. A vsi so jih prebrali več kot pet! Po pravici povedano, so brali zelo veliko. Tudi več drugih bralcev bi si zaslužilo priznanje, vendar se niso prijavili.

Svojih pet minut sem izrabila za kratko predstavitev Marinkine knjižnice, ki ni prostor za tiho branje, temveč živa skupnost, v kateri se srečujemo ljudje različnih starosti, ozadij, interesov in kultur. V njej lahko vsak najde svoj glas, se poveže z drugimi in pogovori. Po večini je ob sredah pri nas kot v panju, a praviloma samo do 12. ure. Potem si spet lahko vzamemo čas za bralke in bralce, za pogovor o knjigah ali čem drugem. Ob ponedeljkih po večini samevamo.

Tehnološka revolucija je spremenila naš odnos do knjig, časopisov in branja na sploh. Gre za precej generacijsko stvar. Naša generacija, torej starejši, se težko navadimo na nove platforme. Raje beremo papirnat knjižne izdaje, s kakršnimi smo odrasli. Kdo ve, morda smo zadnja generacija, ki ima rada knjige, ne mara pa digitalnih izdaj?

Splošne knjižnice omogočajo izposojanje e-knjig, v naši knjižnici, ki je specialna, pa beremo samo tiskane knjige.

Ob tej priložnosti sem navzočim predstavila tudi del umetne inteligence (UI), o kateri je v zadnjem času veliko govora. Privoščila sem si pomeniti se z njo. Da, z umetno inteligenco se lahko pogovarjamo!

Vprašala sem jo, kaj je haiku. Odgovorila mi je, da je haiku tradicionalna japonska pesniška oblika, ki obsega tri verze, v vsakem pa mora biti določeno število zlogov.

Naložila sem ji, naj napiše haikuje iz besed: knjiga, branje, zgodba, poezija, roman, sreča, glasba in tudi kitara, ker sta bila z nami tudi kitarista. Spodaj je nekaj primerov.

Povabljeni kitarista sta letošnjo prireditev sklenila s še eno skladbo. Še ju bomo povabili!

Haiku

Branje v postelji,
mehak svet sanj in knjig,
noč objame me.

Kitara poje,
glasba pleše po straneh,
knjiga v srcu.

Knjiga v naročju,
branje prinaša srečo,
misli letijo.

Zgodba narave,
ptica na cvetu sedi,
mir v tišini.

V Marinkini knjižnici imamo še več haikujev, ki jih je ustvarila UI. Če želite, jih lahko dobite.

Pogled v leto, ki je za nami

► Nežka Fojkar

Program STAREJŠI ZA STAREJŠE je slovenski humanitarni program, ki starejšim osebam omogoča bolj kakovostno in neodvisno življenje doma. Temelji na prostovoljnem delu, v Društvu upokojencev Škofja Loka pa ga izvajamo že od leta 2008

V občini Škofja Loka se število starejših povečuje iz leta v leto. Od približno 24.000 občanov je med nami že skoraj 4000 starejših od 69 let oz. skoraj 17 odstotkov prebivalcev. Cilj programa je namenjen ohranjanju njihove samostojnosti, da bi lahko čim dlje živeli v domačem okolju.

Program izvajajo prostovoljke in prostovoljci, ki v svojem bivalnem okolju obiskujejo starejše na njihovem domu. Ob prvem obisku z osebo izpolnimo anketo z osnovnimi podatki in se dogovorimo za občasne vnovične obiske, seveda, če se obiskani oz. obiskana s tem strinja.

Veliko je osamljenih

Odzivi naših obiskovancev so zelo pozitivni. Ugotavljamo, da je največji problem pri starejših osamljenost, še posebej pri tistih, ki živijo sami, ali tistih, ki v poznih letih izgubijo partnerja. S staranjem imamo vedno manj svojcev, prijateljev in znancev, zato je vsak obisk našega prostovoljca ali prostovoljke pri taki osebi druženje, popestritev dneva in tudi priložnost, da poprosi za pomoč ali nasvet, če ga potrebuje. Postopno se tako stkejo tesnejši stiki, prijateljstvo in medsebojno zaupanje, ki je ključno za dobro sodelovanje. Včasih smo pri tem uspešni, včasih pa smo lahko le tihi spremljevalci, ki ponujamo podporo, druženje, nasvete. Pri tem je pomemben občutek, da naši obiskovanci niso sami. Ob težavnejših situacijah se povežemo s strokovnimi službami in humanitarnimi organizacijami.

Pomembno je druženje

V letu 2024 je v programu Starejši za starejše pri DU Škofja Loka sodelovalo 38 prostovoljk in prostovoljcev. V naši evidenci je zdaj 2114 oseb, pri katerih smo skupaj opravili 1765 obiskov. Poleg tega smo pri 84 osebah opravljali tudi

preprostejše oblike pomoči. Skupaj smo opravili 459 pomoči, od tega je bilo največ druženj (386), obiskov jubilarantov (74), skupnih sprehodov, prevozov, pomoči pri hišnih opravilih, različnih nasvetov in podobno. Obiskane osebe, še zlasti bolj osamljene, smo zaradi pomembnosti socialnih stikov usmerjali v srečevalnico v Podlubniku in na Trati, seznanjali smo jih z možnostjo brezplačnih prevozov (Prostofer, Agata in Jurij, medkrajevni javni prevozi), jim svetovali ob različnih težavah in podobno. V sodelovanju z ZDUS in Telekomom smo 24 osebam na novo zagotovili brezplačno e-oskrbo, več osebam smo posredovali obrazce za različne vrste socialnovarstvene pomoči, po potrebi smo jim pomagali tudi pri izpolnjevanju le-teh in podobno. Zaradi potrebne strokovne pomoči smo se lani v štirih primerih povezali s CSD Škofja Loka, tako da je ta prevzel reševanje njihovih težav. Vsak naš obisk pri starejši osebi je pravzaprav možnost, da nam starejši zaupajo svoje stiske in poprosijo za pomoč.

Kaj si starejši želijo?

Obiskane osebe smo tudi povprašali, kaj bi si v letu 2025 želeli v svoji občini. Poleg dostopnega domskega varstva in pomoči na domu se bojijo zlasti zapiranja manjših trgovin v njihovi okolici. Starejši občani, ki živijo v vaseh od Hoste do Drage (za Soro), se počutijo precej prikrajšani za možnost pogostejših javnih prevozov za vsakodnevne nakupe, opravke v ustanovah ... Predlagajo možnost prevozov na klic ali kaj podobnega Prostoferju, saj je ta po večini zaseden za prevoze v zdravstvene ustanove v bolj oddaljenih krajih.

Program Starejši za starejše ni nikoli končano delo, saj se vsi staramo, vedno več nas je in vedno bolj smo odvisni od tuje pomoči. Dejavno lahko rešujemo stisko samo tistih občanov, ki so pripravljeni sodelovati z našimi prostovoljci ali prostovoljkami, zato nam odprite vrata, sprejmite nas in sodelujte z nami. Premalo nas je, zato se nam pridružite! Vsem tistim prostovoljkam in prostovoljcem, ki so pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za delovanje v programu Starejši za starejše, pa vse čestitke in en velik poklon.

Tončka Dolinar, športnica in prostovoljka

► Nevenka Mandić Orehek

Bila sem vesela, ko mi je urednica prepustila pisanje o Tončki. Pozna se že vrsto let, pa še obe sva letnik 1948

Na kratko: Ima dva sinova in je ponosna babica dvojčkov, vnukinje in vnuka, ki sta zdaj že samostojna. Svojo pokojnino je zaslužila v Odeji, kjer je 38 let delovne dobe dočakala na delovnem mestu vodje priprave dela. Lepe spomine ima na Odejo, na sodelavke in sodelavce, na delo v tovarniškem sindikatu ter na številne tekstilijade, na katerih je sodelovala in smučala na različnih koncih Slovenije.

Ob upokojitvi leta 2003 se je včlanila v naše društvo upokojencev. Kot pravi sama, je s tem vstopila v najlepše obdobje svojega življenja! Tončka je tako zelo zaposlena z različnimi dejavnostmi, da sva se s težavo dogovorili za pogovor za ta prispevek. No, saj se je tudi branila, da ni material za pisanje. Nisem se strinjala in vem, da imam prav.

Tončko pozna veliko naših članov in ona pozna njih kot udeležence izletov, ki jih je vodila, kot športnike sotekmovalce ali kot sodelavce pri prostovoljstvu.

Vodenje izletov je začela pri krajevni organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB kot pomočnica Ivana Hareja. Prvi izlet je vodila v Škocjanske jame.

Ivan je vodil izlete tudi pri društvu upokojencev, zato je Tončka tudi tam »not padla«.

Leta je vodila celodnevne kopalne izlete s kosilom in z dodatnimi turističnimi vsebinami »spoznavajmo svet in domovino«. Na pot so od februarja do septembra odhajali enkrat na mesec. Načrtovani izleti so bili na oglasnih deskah objavljeni tri tedne prej, a je bilo prijav vedno toliko, da je bil avtobus v nekaj dneh poln. Kopalne izlete je vodila v Izolo, v toplice v Topolšici in na Debeli rtič, kjer smo bili gostje na plaži ministrstva za obrambo. Odlično je sodelovala z vozniki avtobusov, se v gostiščih dogovarjala za dobra kosila, na plažah se je vsaj dvakrat sprehodila in preverila, ali so »njeni« izletniki v redu. Sprva je vodila vse izlete julija in avgusta, potem pa je avgustovske izlete prevzela Maruša Mohorič. Zaradi korone in brezplačne vožnje za starejše so kopalni izleti postali nezanemljivi. Leta 2009 je ob 60-letnici društva upokojencev prejela pisno priznanje za organizacijo izletov in množično rekreativno delovanje.

Leta 2014 je bila med ustanovnimi člani Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka. Več let je obiskovala krožek oblikovanja gline in doma ima kar nekaj svojih izdelkov, ki jo spominjajo na čase ustvarjanja. Tudi s pilatesom se je ukvarjala, hodila je na računalniški krožek in se učila izdelati fotoknjigo.

Kot tajnica še vedno deluje pri gobarskem društvu, v krajevni organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB pa sodeluje pri organizaciji in vodenju izletov. Je tudi članica Planinskega društva Škofja Loka.

Šport jo je povsem prevzel. Balinanje, kegljanje, pikado, kegljanje s kroglo na vrvi, smučanje, planinski pohodi, tudi kolesarila je. Odlična smučarka je našemu društvu v svoji kategoriji zagotovila veliko točk na medobčinskih in pokrajinskih tekmovanjih.

»Važno je sodelovati,« je tudi njen moto. Tako sva se leta 2007 odločili nastopiti na 27. medobčinskih

športnih igrah v orientacijskem teku. Inštruiral naju je Srečo Pirman in kot najstarejši tekmovalki sva osvojili 3. mesto, to pa je DU prineslo dodatne točke za skupno uvrstitev. V seštevku točk vseh ekip je bilo naše društvo tega leta tretje.

Iz podatkov, objavljenih v Mi o sebi, je razvidno, da je kakšno leto sodelovala celo v sedmih panogah. Med leti 2010 in 2020 je na podelitvah priznanj Najboljši športniki in športnice DU Škofja Loka trikrat prejela bronasto, petkrat srebrno in dvakrat zlato medaljo.

Na ponedeljkove planinske pohode hodi samo, če kje še ni bila. Nazadnje je bila na Kraškem robu. »Lep, zdrav pohod,« je povedala. S planinci je bila nazadnje na Glinščici.

To pa še ni vse, kajti Tončka Dolinar je tudi prizadevna prostovoljka. Vedno priskoči na pomoč, če jo kdo potrebuje pri organizaciji in/ali izvedbi tekmovanja, prireditve ali kar tako. Svojčas je celo

za galerijo Hodnik (še v starih prostorih) sešila nove prte za mize.

V prostem času, kolikor ga pač ima, skrbi za rože in dišavnice na balkonu in terasi stolpnice, v kateri stanuje. Čez Soro ima 20 kvadratnih metrov vrta, na katerem goji zelenjavo. S soslednjimi vrtničarji se dobro razume, saj sodelujejo, izmenjujejo mnenja in semena ter si pomagajo že 20 let. Kot radi rečejo: »Če bo Tončka posadila, potem bo raslo.« Presežka pridelka smo deležne tudi prijateljice. Enkrat na teden se nas zbere šest na kartanju. To druženje je za sprostitev, saj nam zmaga ni pomembna. Med igro se pogovarjamo in veliko smejemo in skoraj tri ure zelo hitro minejo.

A šport Tončki zapolnjuje tudi tiste ure, ko ima čas za sprostitev: po televiziji gleda samo športne oddaje.

Počasčena sem, da je moja prijateljica!

Sto let Štefke Berčič

► Miha Ješe

Štefka Berčič je decembra 2024 v družinskem krogu praznovala svoj stoti rojstni dan. Poznam jo že vse življenje. Z možem Raflnom sta skupaj šivala moško in žensko konfekcijo. Rafl je krojil in šival blago, Štefka pa se je po večini ukvarjala s podlogo, gumbnicami, gumbi in podobnim. Posebej ponosna sta bila na kolekcijo ženskih kostimov za stevardese Inex Adrie. Najprej so skupaj s hčerko Dragico živeli in delali ob Rihterjevem klancu v Stari Loki. Takrat sem hodil k njim z očetom na pomerjanje oblek. Ko sem se zaposlil in sem tudi sam potreboval hlače ali obleke, so že živeli na Koširjevi cesti. Oba sta bila vedno zelo prijazna in skromna. Če se je mudilo, je bila obleka od merjenja in pomerjanja gotova tudi v enem tednu. Kot šivilja je delala vse življenje, vendar mož svoje žene po takratni čudni zakonodaji ni mogel zaposliti, zato je bil njen poklicni status gospodinja.

Štefka je res skrbela tudi za gospodinjstvo. Po večini je kuhala preproste domače jedi z veliko zelenjave in solate. Večino sta z možem pridelala kar na domačem vrtu. Štefka je že nekaj desetletij vdova, vendar še vedno rada pobrkla po vrtu, obvezni pa so vsakodnevni sprehodi. Vedno je bila skromna, stalno v gibanju in iskrivega duha. Pogosto sva se srečala, se pozdravila in tudi malo pokramljala. Ne dolgo pred svojim jubilejem je

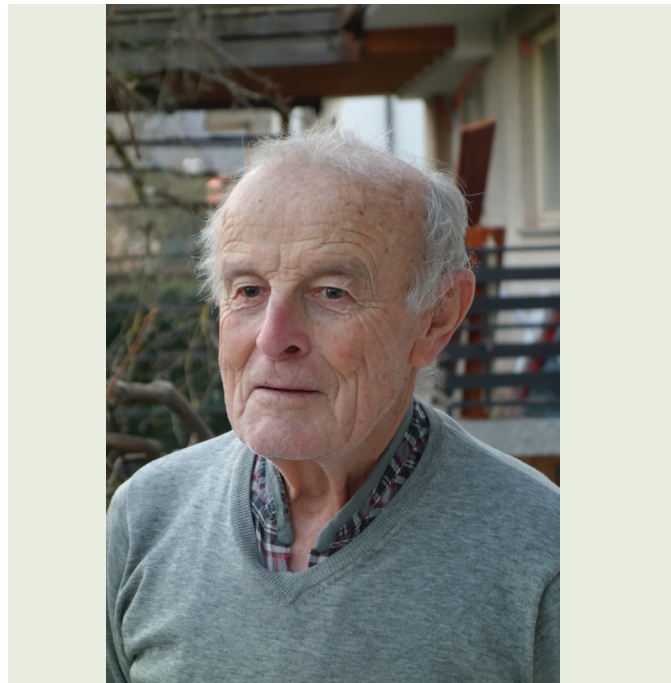
Stoletnica Štefka Berčič in Miha Ješe

padla in se je pozimi držala bolj doma, spomladi pa se nadejam vnovičnih snidenj. Živahna, kot je, gotovo ne bo zdržala samo doma. Štefka, želim vam še veliko sprehodov po našem lepem mestu.

Še vedno je dejaven v svoji stroki

► Martin Bizjak

S Francetom Krmeljem se srečujeva na planinskih pohodih četrtkovcev. Je živahen in pronicljiv 86-letnik, ki rad pove kako zgodbo iz svojega pestrega življenja

Doma se ukvarja s sadnim drevjem, goji domače kunce, spremlja dogodke doma in po svetu ter jih presoja po zdravi pameti, še vedno pa razmišlja tudi o skrivnostih naravnih zakonov.

France je odraščal pri Kočarju v Hotovlji med sedmimi brati in sestrami. V šolo je začel hoditi leta 1945 v Poljanah; takrat so imeli pouk kar po poljanskih hišah. Francetovi učitelji so opazili njegovo nadarjenost za matematiko, fiziko in kemijo, zato so mu svetovali, naj nadaljuje šolanje na gimnaziji. Skromne razmere doma in potreba po delovnih rokah so ga za eno leto zadržale na domači kmetiji. A v Francetu je tlela želja po nadaljnjem izobraževanju. Razcvet slovenske industrije in razvoj tovarn težke industrije je potreboval usposobljeno tehnično osebje, zato so strokovni učni centri z ugodnimi možnostmi za šolanje privabljali mlade bodoče sodelavce. France se je vpisal na Industrijsko kovinarsko šolo Litostroj, smer livar, in s tem pridobil brezplačno bivanje v internatu. Zaradi dobrih učnih uspehov se je lahko vpisal

v Glasbeno šolo Šiška na pouk klarineta. Kmalu je postal godbenik Pihalnega orkestra Litostroj. Usposobljen za livarja se je zaposlil v tamkajšnji jeklolivarni. Med dveletnim vojaškim rokom v JLA v Banjaluki pa ni postal klarinetist v vojaški godbi, temveč le »brigadni trubač«.

Iz JLA se je vrnil v Litostroj na delovno mesto livarja. Leta 1960 je bil v tedanji državi sprejet zakon, da se vsakdo, ki opravi sprejemni izpit, lahko vpiše na fakulteto. France se je odločil za Fakulteto za strojništvo, zato se je na Delavski univerzi v Ljubljani izpopolnjeval v matematiki, fiziki in kemiji. A kot metalurgu mu leta 1962 na Fakulteti za strojništvo niso dovolili opravljati tega izpita, zato ga je skušal opraviti na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, na kateri je poleg študija metalurgije potekal tudi študij matematike, fizike in drugih naravoslovnih predmetov.

»Potem grem pa na fiziko!«

Zelo uspešno opravljen sprejemni izpit mu je omogočal vpis na katero koli tehnično ali prirodoslovno fakulteto Univerze v Ljubljani, vendar mu v Litostroju kljub razpisanim mestom niso odobrili štipendije za metalurgijo (leta 1958 je zavrnil sprejem v ZK), v medijih pa je bilo precej vabil kandidatom za študij fizike. Zaradi tega je France direktorju kadrovskega oddelka navrgel: »Potem grem pa na fiziko!« Pozneje mu je celo on sam zagotovil štipendijo za študij tehnične fizike. Ta študij velja za enega najzahtevnejših med tehniškimi smermi, za katerega priporočajo solidno gimnazijsko predznanje iz naravoslovnih predmetov. Zato so Francetu, ki je uradno končal samo poklicno šolo, ob vpisu na oddelek za matematiko in fiziko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo nekoliko ironično svetovali, naj resno odvrnila od njegove namere, saj bi se v nasprotnem lahko vrnil na delo livarja v Litostroj. Med pripravami na študij je moral France ob polni zaposlitvi in obveznih nadurah kar pošteno »pljuniti v roke«, ali

bolje »... v glavo«, a je bil vaje resnega in trdega dela. Med študijem se je honorarno zaposlil v dobro opremljenem Litostrojevem laboratoriju za meritve in preizkuse. Že med študijem je »v živo« spoznaval razmere pri graditvi, zagonu in delovanju velikih strojnih sistemov. Na Peltonovi turbini v HE Peručica je odkril, da so razpoke na gonilnikih posledica resonančnih nihanj, ker pa ta pojav v strokovni literaturi ni bil opisan, so Francetu prepovedali objavo o tem. Kot absolvent in s polno zaposlitvijo si je za diplomsko delo izbral prav temo »Resonančno nihanje Peltonovega gonilnika v HE Peručica«. V nalogi je z matematičnim modelom poglobljeno raziskal to nihanje in ga ovrednotil z računalnikom ZUSE 21 republiškega računskega centra. Glede na zelo majhno zmogljivost takratnih računalnikov so se Francetovi računski rezultati presenetljivo natančno skladali z izmerjenimi.

Strokovno delo po vsem svetu

Po diplomi je France izvajal meritve na področju obremenitev in vibracij strojnih delov, električnih in kavitacijskih razjed, predvsem pa je iskal vzroke za težave Litostrojevih izdelkov. Marsikateri tehnični problem je bil pravi inženirski »misterij«, a ga je France znal rešiti s fizikalnim vpogledom v problem, kančkom »zdrave pameti« ter z dobro merilno opremo. Litostroj je v sodelovanju s tovarno Rade Končar ugotavljal vzroke napak jugoproizvodov ali pri iskanju vzroka napak v Maroku, Grčiji, na Finskem, v Egiptu, Kostariki, Papui - Novi Gvineji, Ukrajini, iranskem Kurdistanu in seveda po Jugoslaviji.

Razpad Jugoslavije in jedrska nesreča v Černobilu, pa tudi vojne na Bližnjem vzhodu, so Litostroj kot proizvajalca investicijske opreme ekonomsko zelo prizadeli in ga leta 1997 privedli v stečaj. France je postal »tehnološki višek«, zato se je predčasno upokojil, kljub temu pa je kot strokovni svetovalec še dvajset let sodeloval z »novim« Litostrojem pri še ohranjenem proizvodnem programu, največ pri izračunih »kritične hitrosti vrtljajev« rotorjev hidroagregatov.

France je še zdaj dejaven v svoji stroki; zdaj ga vznemirja zlasti ogrevanje plina v difuzorju Lavalove šobe pri preskoku hitrosti plina iz nadzvočne v podzvočno. Srečamo ga tudi na koncertih Kristalnega abonmaja in v Cankarjevem domu na abonmajskih koncertih simfonične glasbe, ki jih obiskuje od odprtja te kulturne ustanove.

Mira in Bojan Kofler – o vrednotah, ki se nikoli ne postarajo

► Alma Vičar

Kako spraviti eno življenje, no, dve življenji, v kratek članek? Skoraj nemogoče

Bojan je doma iz Železnikov, v mladosti se je ukvarjal z atletiko, bil je slovenski prvak med mladinci na 1500 m. Bil je brigadir in ponosen je, da je bil tudi udarnik.

Po izobrazbi je magister farmacije in je na svojem področju pustil neizbrisen pečat. Kot član ekipe, ki je razvila najbolj prodajan Lekov antibiotik Amoksiklav in zdravilo za želodčne težave Omeprazol, je za inovaciji leta 2004 prejel zlato priznanje Gospodarske zbornice Slovenije, za patentno rešitev končnih oblik obeh zdravil pa tudi dva ameriška patenta.

Predvsem pa je bil že od malega po duši biolog, saj so ga vedno zanimali živali in zbirateljstvo žuželk. Njegova zbirka hroščev, največja zasebna zbirka hroščev v Sloveniji, zdaj obsega skoraj 50.000 primerkov. Našel je več kot 20 novih vrst hroščev. V svetovnem seznamu hroščev, ki obsega 936 strani, kar 20 strani zavzemajo hrošči, ki jih je odkril Bojan. Veliko objavlja v strokovnih revijah, v najnovejši številki Loških razgledov pa je predstavil svojo celotno zbirko. Leta 2016 sta z Miro predstavila del zbirke in pripravila predavanje o hroščih tudi v Marinkini knjižnici.

© Slavica Laznik

Mira je biologinja, za svoje diplomsko delo je prejela študentsko Prešernovo nagrado. Pozneje je zajadrala bolj v imunologijo in medicinska fakulteta ji je odobrila triletno štipendijo za izpopolnjevanje na Finskem. Vendar si je premislila, vrnila štipendijo, ostala doma ter postala mama in žena. Tega nikoli ni obžalovala. Njena ljubezen pa ostaja botanika, tako da so rožice za vedno ostale v njenem svetu. Kot odlična fotografinja se nam je 2017 s fotografsko razstavo *Gledam svet, življenje vidim* predstavila v galeriji Hodnik, v Centru slepih, slabovidnih in starejših v Stari Loki in v Mali galeriji Občine Škofja Loka. Dolga leta je bila kronistka pohodnikov, zato so njeni zapisi in fotografije popestrili marsikatero številko glasila Mi o sebi.

Spoznala sta se v koloniji na morju in ohranila stike prek pisem. Ko je bilo v Ljubljani svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, je Mira pisala Bojanu, da prihaja v Ljubljano. To je bil še čas brez telefonov, ki se ga vsi mi še spomnimo. Bojan je odšel najprej na železniško postajo, a je tam ni našel. Vendar ni odnehal. Ob koncu tekme v Hali Tivoli se je postavil na oporni zid ob izhodih iz hale in jo našel. Našel za zmeraj.

Po diplomi sta se zaposlila v Ljubljani in začela varčevati za nakup stanovanja. Zaradi inflacije je denar sproti izginjal in Mirin oče jima je svetoval: »Če nimata za stanovanje, pa hišo zgradita.« Nasvet

je bil očitno pravi, saj sta kupila parcelo v Škofji Loki, v Podlubniku, postavila gradbeno barako in začela ustvarjati svoj dom. Mira se je iz Ljubljane vozila v Škofjo Loko, kuhala za delavce, Bojan pa je skupaj z delavci gradil in se učil, kako zgraditi hišo.

Njuni napor in stiska niso ostali spregledani. Čeprav tujca v novem okolju, sta dobila pomoč z vseh strani. Kot pravi Mira, so ženski klepeti lahko še kako dobrodošli. Gospe iz Veštra so staknile glave in jima našle stanovanje v tej vasi, da sta bila bližje gradbišču. Vendar se je zdaj začelo zgodnje vstajanje, pa tudi vožnja z avtobusom v Ljubljano z obema otrokoma, v službo in varstvo. Spet so priskočile na pomoč gospe iz Veštra in poiskale varstvo za sina ter jima tako olajšale življenje. Še veliko je bilo dobrih loških ljudi, ki so jima pomagali, da so se preselili v sicer prazno, vendar toplo hišo, in da je Škofja Loka postala njihov dom. In še vedno hodita po ploščicah, ki jih je Bojan položil sam. Mira je še posebej poudarila, da so bila leta graditve hiše tudi del življenjske izkušnje, ki ju je naučila, da ne moreš vedno imeti vsega, lahko pa postaneš kreativen. Srečen si lahko tudi z malo denarja, in če nečesa ne znaš, se lahko naučiš. Predvsem pa, da smo ljudje tisti, ki ustvarjamo lepe zgodbe.

Ker takrat še ni bilo možnosti podaljšanega bivanja in nobene babice v bližini, da bi pazila na otroka, kadar bi se Mira (pre)pozno vračala domov iz Ljubljane, je zamenjala službo in tudi poklic. Iz laboratorija za kateder. Z letom uvedbe usmerjenega izobraževanja je začela poučevati biologijo in naravoslovje na Srednji lesarski šoli v Škofji Loki. Kot je sama povedala, je bilo tudi to obdobje izjemno pomembno za njeno zorenje. »Tu sem spoznala, kako mladi izjemno cenijo pravičnost in poštenje, vrednoti, ki sta me ju učili mama in stara mama. V šoli sem se zavedela, da oboje lahko daješ in gojiš ter tako skrbiš za lepši in prijaznejši jutri. Tista dota je torej vredna, veliko vredna in hvala mami in stari mami in vsem dijakom, ki so to vedeli in cenili. Morda se kdaj zaradi resnicoljubnosti tudi komu zamerim, vendar mi ni žal. Očitno se mi tudi pozna, da sem doma iz Prežihovih koncev in da je v meni nekaj Hudabivške Mete.«

Seveda nismo mogli mimo Bojanovih hroščev. Že kot otrok je domov prinesel marsikatero žival, od sovjega mladiča, modrasa do polžev, ki so se razlezli po sveže prebeljeni steni, kar se ni dobro končalo. Ob tem je Mira hudomušno pripomnila, da je pot

do znanosti lahko boleča. Že tedaj je začela nastajati tudi zbirka hroščev. Zbirati jih je začel v jamah okrog Železnikov, Žirov in Škofje Loke, pozneje sta z Miro hodila po vsej Sloveniji. Tudi izgubila sta se, in to v Lubniški jami. Med iskanjem hroščev je Bojanu uspelo odkriti pet novih jam, največja je globoka kar 117 m, druga pa je dolga več kot 600 m. Za 175 jam je naredil opis favne.

Bojan v jamah lovi v pasteh, zato mora dobro poznati naravne razmere in predvideti možnost, da bo ulov uspešen. Ker so nekateri hrošči veliki le 0,1 mm, si ga predstavljam kot nekakšnega iskalca zlata. Za potrditev nove vrste potrebuje 10–20 samčkov, saj vrsto določijo po »lulčku«. Koliko znanja, natančnosti, kolikokrat se je treba vrniti v jamo! Bojan je opravil res izjemno delo. Za tako majhne živali potrebuješ tudi dobre fotografije. Tu se je vključila Mira in se lotila novega izziva. Udeležila se je več fotografskih tečajev, da se je naučila, kako na fotografiji dobiti dobro ostrino, globino, hrošča brez senc. Dober tim sta.

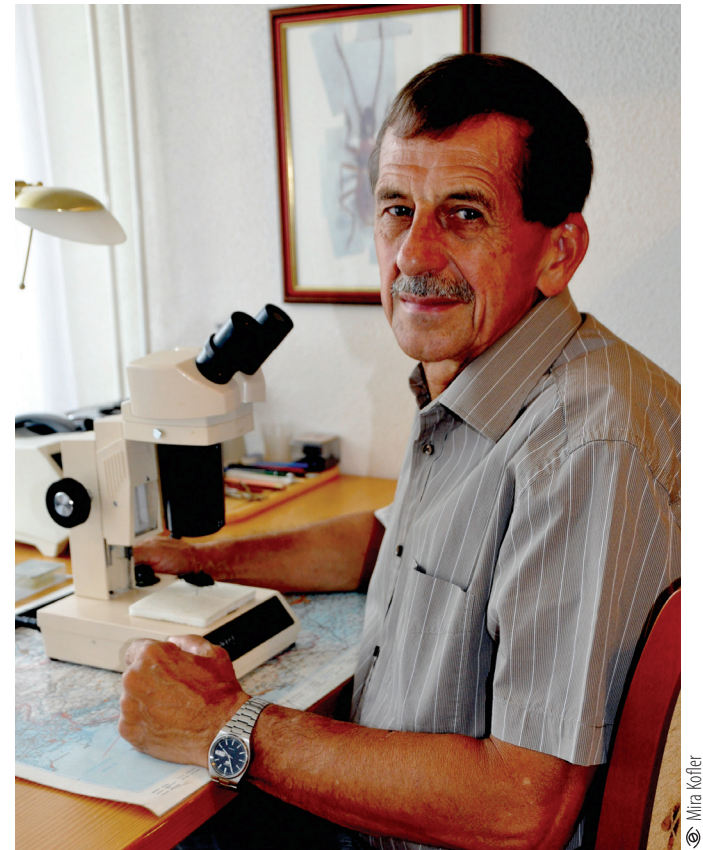
Bojan je nove vrste hroščev poimenoval po vseh svojih družinskih članih. Po Miri so poimenovani kar trije, ob tem pa se je pošalil, da po Titu ni poimenoval nobenega. Za svoj 80. rojstni dan je v opis dodal tri nove vrste, ki jih je poimenoval po sinu, hčeri in najstarejši vnukinji, tako da so za vedno zapisani v zgodovino. Tudi mlajša vnukinja bo prišla na vrsto, njen hrošček že čaka na potrditev. Kot pa sam pravi, so največji dosežek v njegovem življenju Mira in njuna družina.

Preden sta se upokojila, sta veliko potovala ter s fotoaparatom in kamero odkrivala svet, po upokojitvi pa so njun drugi dom postali hribi. Pridružila sta se pohodnikom v našem društvu in tudi drugim. Planinci so odlična družba, hoja pa nekaj, kar neizmerno bogati, pravi Mira. V hribih je človek samo človek, nenarejen in povezan z naravo. Tam zdaj nastajajo Mirine čudovite fotografije.

Za svojo zlato poroko sta družino peljala na prav poseben izlet, v Partizansko bolnico Franja. Zanju je to največji spomenik tovarštva, človečnosti in solidarnosti, dokaz, kaj zmoremo, če sodelujemo, to pa je še kako pomembno tudi v zakonu.

Naj končam z Mirinimi mislimi:

»Ja, vsak od nas ima pač svoj roman, a so obdobja, ki so za vsakogar izjemno pomembna: odhod od doma in začetek učenja življenja, študij in zaposlitev, partner, dom in otroci in potem zlato obdobje (če si seveda zdrav) upokojitve, ko spoznaš, kako

© Mira Kofler

© Mira Kofler

je življenje prelepa in enkratna danost, ki jo moraš zajemati čim bolj polno. Hvaležna sem za vse, kar sem se naučila, da danes vem: ŽIVLJENJE JE LEPO. Predvsem pa je super brezskrbno pohajati po hribih – sama ali s prijatelji planinci – in tam z vrha gledati, kako lep je svet.«

Rada se spominja lepih trenutkov v življenju

► Ela Dolinar

Helenca Baglama je na svet prijovala davnega leta 1935 v Stari Loki. Spomin ji še prav nič ne peša in dobro se spominja prvega šolskega dne leta 1942. Učiteljici je bilo ime Ingrid Baurot in zdela se ji je zelo lepa, pa tudi prijazna je bila. Pouk je potekal v nemščini. V drugem razredu ji je umrla mama in dobro se spominja, kako jo je učiteljica objela in kako sta obe jokali. Oče in tri deklice so ostali sami. Helenca je bila najmlajša.

Dobro se spominja tudi tega, da jih je nekega večera prestrašilo razbijanje po vratih. Odprite! Na vratih je stal sosed, ki je sodeloval z gestapom, planil v hišo in od očeta zahteval naboje za pištolo. Helenca kot najmlajša se je očeta držala za hlače, a jo je sosed zagrabil in jo zalučal pod peč, očetu pa prislonil pištolo na sence. Dekleta so pobegnili skozi okno in se skrila v krizantemah, ki so rasle pred hišo. Od njih je sosed odšel k naslednjemu sosedu, tam pa so ga prijeli žandarji. Dan pozneje so ga privedli, da se je opravičil, češ bil sem pijan.

Takoj po vojni je Helenca zbolela za tuberkulozo, in ko je po dolgotrajni bolezni ozdravela, je nadaljevala šolanje na nižji gimnaziji. Kmalu se je zaposlila in tudi poročila se je že zelo mlada. Na svet sta prijovali dve deklici, zveza pa je kmalu razpadla. Tudi z drugim možem ni imela sreče, saj v zakonu ni bilo spoštovanja, temveč zgolj pretepanje in šikaniranje. Tako je po večini sama spravila h kruhu vse štiri otroke. Ima tri hčere in sina, ki ji je v največjo pomoč. Dve izmed hčera živita v tujini, tretja pa ima velike težave z zdravjem. V življenju jo je prizadelo veliko stvari. Ker pa za nazaj ni mogoče ničesar popraviti in spremeniti, je njen moto »Kar je bilo, je bilo.«

Rada se spominja tudi lepih trenutkov v svojem življenju. Leta 1972 je z vlakom potovala v Pariz na poroko svoje hčere. Vlak Beograd–Pariz je bil nabito poln, smrdelo je po čebuli in po potu, ko pa je izstopila, jo je Pariz očaral. Na vrhu hriba Montmartre ponosno stoji bazilika Sacré-Coeur in ponuja razgled na pariške strehe. Ta simbolni spomenik mesta luči je viden z vseh streh in z vseh razglednih točk, vključno z Eifflovim stolpom in stolpom Montparnasse. S 130 metrov visokega nebotičnika se odpira čudovita panorama francoske prestolnice. Najbolj jo je očarala prav tamkajšnja bazilika.

Od leta 1960 do upokojitve leta 1985 je delala v gostinskem podjetju Krona, pozneje v Transturistu. Po njenih besedah je bilo vsega, tako lepih kot manj lepih trenutkov.

Zdaj mirno živi sama in tudi vse še postori sama. Njen hobi je pletenje, kajti kadar koli prideš k njej, ima v rokah pletilke in plete. To zimo je napletla že več deset parov nogavic, precej rokavic, brezrokavnikov in še marsikaj. Lepi vzorci ji ne delajo nikakršnih težav. Veseli se tudi obiskov svojih treh vnukinj in dveh pravnukov.

Helenca, želimo ti zdravja in da bi še dolgo pletla.

DAJM000 SLOVENIJA!

**MATIC gre 30. aprila 2025 na
zdravljenje, zato moramo do konca
APRILA zanj NUJNO zbrati še
zadnja manjkajoča sredstva!**

sms MATIC10 na 1919

Šport daje smisel življenju po upokojitvi

► Nada Somrak

Po letu 2019 smo v DU Škofja Loka znova pripravili izbiro športnice, športnika in ekipe našega društva, seveda ob nekoliko spremenjenih pravilih. Tako v rekreativnem kot tekmovalnem športu je naše društvo eno najuspešnejših v Sloveniji. Smo tudi odlični organizatorji na občinski, pokrajinski in državni ravni.

Predlog za kandidate je lahko prispeval vsak član društva, glasovali pa so vodje športnih sekcij, koordinatorka za šport, podpredsednica in predsednik društva. Vsak je imel samo en glas.

Tako smo decembra lani na slovesni razglasitvi podelili zaslužena priznanja, združili koristno s prijetnim in se na koncu tudi družili. Med športnimi ekipami si je prvo mesto prislužila **ekipa namiznega tenisa**. Druga je bila moška balinarska ekipa, tretja pa ženska prstometna ekipa. Četrto mesto si je

prislužila ekipa, ki keglja s kroglo na vrvi, peto Veseli pohodniki in šesto ženska strelska ekipa. V ženski konkurenci je slavila **Jožica Anžel**, druga je bila Vojka Mihelič in tretja Smiljana Oblak. Četrto mesto je pripadlo Marinki Cerar, peto Ivanki Prezelj in šesto Frančiški Demšar Mesec. Največ točk med moškimi in s tem prvo mesto si je prislužil **Adolf Kočar**, drugo Jure Štancar in tretje Bojan Berčič. Na četrtem mestu jim je sledil Franc Prezelj, na petem Franc Rupar, na šestem Janko Žorž, na sedmem Franc Hafner in na osmem Franci Bradeško. Več o prvih treh najboljših med upokojenci pa v posebnem prispevku.

Hvala vsem sodelujočim in upam, da bomo v tem letu v večjem številu sodelovali pri predlogih in tudi pri pripravi novega pravilnika za športnika leta.

Prejemniki športnih priznanj za leto 2024, z njimi predsednik DU Škofja Loka Miha Ješe

Najprej rekreacija in druženje, nato rezultat

► Irena Ropret Pipan

Športniki Društva upokojencev Škofja Loka leta 2024 so med ženskami Jožica Anžel, med moškimi Adi Kočar in ekipa v namiznem tenisu.

Omenjeni so na glasovanju prejeli največ glasov in za to jim tudi iskreno čestitamo. Čestitke si seveda zaslužijo tudi vsi drugi športniki. V nadaljevanju predstavljamo prejemnike naziva športnik leta, med njimi nekoliko podrobneje Jožico Anžel, športnico leta 2024.

Izjemna športnica z izjemnimi rezultati

Jožica je športu zapisana že od mladosti. V srednji šoli je trenirala atletiko, najraje tek, ki mu je ostala zvesta vse do zdaj. Še vedno se redno udeležuje tekaških preizkušenj na Ljubljanskem

maratonu. Z družino so veliko smučali, hčeri pa sta smučanje tudi trenirali. V službo se je vozila v Ljubljano in kmalu se je začela na delo voziti s kolesom. Tako je na leto nabrala kar približno 7000 kilometrov. S tem je pridobila zelo veliko kondicije, ki ji je prišla prav pri njeni rekreativni kolesarski karieri. Navdušila se je tudi nad triatlonom. Udeležila se je kar desetih Triatlonov jeklenih v Bohinju.

Leta 2019 se je v Poznanju na Poljskem udeležila prvega svetovnega kolesarskega prvenstva za rekreativce. Še prej se je morala na eni izmed tekem Mednarodne kolesarske zveze nanj tudi kvalificirati (v zadnjih letih je ena izmed takšnih tekem tudi Maraton Franja). Na prvi tekmi ni imela sreče, saj je v skupini padla in si zlomila roko, vendar je to ni odvrnilo od nadaljevanja tekmovanja. Leto pozneje naj bi prvenstvo potekalo v Kanadi, a je zaradi pandemije covida-19 odpadlo. Sledilo je prvenstvo v Sarajevu. Tam je postala svetovna prvakinja v kronometru, v cestni vožnji pa je zasedla tretje mesto. Enak rezultat je leta 2022 dosegla v italijanskem Trentu. Tekmuje

v konkurenci od 65 do 69 let. Konkurenca je vsako leto večja, tako da je treba za dobre rezultate vložiti kar veliko truda. Kolesarske kilometre nabira v klubu Bambi in v kolesarski sekciji pri loškem društvu upokojencev. Leta 2023 je na svetovnem prvenstvu na Škotskem v kronometru zasedla deveto mesto, v cestni vožnji pa deseto.

Lani je na svetovnem prvenstvu za amaterske kolesarje v Aalborgu na Danskem zasedla 11. mesto v vožnji na čas in 12. v cestni dirki. Pred tem je tekmovala na treh kvalifikacijskih dirkah za svetovno prvenstvo. V Umagu je bila druga v cestni dirki in druga v vožnji na čas. V Novem Sadu je zmagala v cestni vožnji, na Maratonu Franja pa je zmagala v cestni vožnji in v vožnji na čas. Tekmovala je tudi v Pokalu Slovenije za amaterske kolesarje ter tako na gorskih vzponih kot v vožnji na čas zasedla 3. mesto.

Ko sva se dogovarjali za pogovor, je bila v Dubaju, kjer so se člani kluba Bambi udeležili 96 kilometrov dolge tekme Gran Fondo, ki je štela za kvalifikacije za letošnje svetovno prvenstvo v Avstriji. S sotekmovalko Tino Ušeničnik sta se vsaka v svoji kategoriji kvalificirali obe.

Adi Kočar, športnik po srcu

Adija Kočarja, športnika leta 2024, ni treba posebej predstavljati, kajti kot človeka z velikim srcem ga vsi dobro poznamo, saj rad priskoči na pomoč povsod, kjer ga potrebujejo. V naše društvo se je vključil po upokojitvi leta 2002. Zelo rad se ukvarja s športom. Vključen je v sekcije za kegljanje, kegljanje s kroglo na vrvi, pikado in strelstvo. Najbolj pri srcu mu

Adi Kočar

je prav zadnja. Tekmuje na različnih tekmovanjih, tako na državnih in občinskih kot tudi na prijateljskih in spominskih. Prizadeva si, da bi bila vsa tekmovanja, ki se jih udeleži, tudi organizirana na najvišji ravni.

Leta 2024 je dosegel kar nekaj odmevnih rezultatov. V kegljanju s kroglo na vrvi v organizaciji PZDU je zmagal med posamezniki. Bil je tudi državni prvak med veterani v streljanju z zračno pištolo, na regijskem prvenstvu pa je zasedel drugo mesto. Kot pravi, je vesel, da imajo urejene prostore, v katerih lahko trenirajo in se družijo. Največ mu pomenita rekreacija in druženje in ne rezultat. »Seveda sem vesel, če je ta dober, vendar je na prvem mestu druženje,« je prepričan Adi in to je lahko moto vseh športnikov.

Desetletje gorenjski prvaki

Največ glasov za ekipo leta 2024 je prejela ekipa v namiznem tenisu. Navadno jo sestavljajo člani, ki v dvorani Poden skupaj

vadijo ob torkih in četrtnih. Pridružili so se ŠD Partizan, v katerem imajo vse možnosti za vadbo. Število tekmovalcev je zelo različno, saj tekmovanja tako v ženski kot moški kategoriji potekajo v različnih starostnih skupinah.

Ekipa je zelo uspešna, saj je že desetič osvojila naslov gorenjskih prvakov. Poleg tekmovanj v svojih kategorijah se udeležujejo tudi medgeneracijskih tekmovanj.

Lani so ekipo sestavljali: Mira Golja, Jožica Polenšek, Nada Somrak, Janko Rant, Franc Prezelj, Miro Krek, Peter Žagar, Peter Kalan, Franc Prevodnik, Štefan Pikovnik, Janez Zajc, Matjaž Vidovič in Slavko Somrak.

Balinala smo v zimski ligi veteranov

Balinarsko društvo Trata v zimskem obdobju že nekaj let organizira zimsko ligo v balinanju za veterane. Letos se je tekmovanja udeležilo sedem ekip, tako moških kot mešanih, in samo ena ženska ekipa. DU Škofja Loka smo zastopale Nada Fojkar, Irena Berginc, Tončka Dolinar, Ljuba Pejić, Zvonka Rant, Marija Sovinc, Vojka Mihelič in Smiljana Oblak. Liga je potekala v dveh delih, in to vsako sredo od 20. novembra 2024 do 12. marca 2025. V sklepnem delu so igrale četverke, izžrebane izmed vseh sodelujočih tekmovalcev in tekmovalk. Sodelovale so še ekipe balinarskih društev Loka 1000, Trata, Planina, Kokra, Bistrica in moška ekipa DU Škofja Loka.

Namiznoteniška ekipa

Smiljana Oblak

Jožica Anžel

Ves čas v gibanju

► Vojka Mihelič

Društveno tekmovanje v kegljanju s kroglo na vrvici in pikadu

Jeseni 2024 smo v **sekcijah kegljanje s kroglo na vrvici in pikado** organizirali društveno tekmovanje, ga končali konec novembra in 17. decembra podelili priznanja. Ta dan smo tudi končali rekreacijo v letu 2024. Tekmovanja se je udeležilo 8 žensk in 10 moških. Tekmovanje je potekalo v sedmih krogih, za rezultat pa je bilo upoštevanih pet krogov. V **kegljanju s kroglo na vrvici** je prvo mesto pri ženskah zasedla Vojka Mihelič, drugo Zdenka Gaber, tretje pa Smiljana Oblak. Pri moških je prvo mesto osvojil Adi Kočar, drugo Franci Bradeško in tretje Ivan Hafner, ki je sicer naš najstarejši rekreativec. V **pikadu**

Društveno tekmovanje v kegljanju s kroglo na vrvici ob koncu leta

je bila pri ženskah najboljša Smiljana Oblak, druga je bila Marija Marinšek in tretja Vojka Mihelič, pri moških pa je prvo mesto zasedel Franci Bradeško, drugo Mirko Jović in tretje Adi Kočar. Priznanja je podeljeval predsednik našega društva mag. Miha Ješe, ki se redno udeležuje tekmovanj, ki jih organiziramo, za to pa se mu člani obeh sekcij zelo lepo zahvaljujemo.

4. spominski turnir

V četrtek, 27. februarja 2025, je v novih prostorih DU Škofja Loka potekal 4. turnir v spomin na preminule člane sekcije kegljanja s kroglo na vrvici. Poklonili smo se Tonetu Miheliču, Petru Zakotniku in Tonetu Kejžarju. Na turnir smo povabili naše športne prijatelje iz ŠD Baron Logatec in DU Kamnik in oboji so se vabilu tudi odzvali. Nastopajoče na turnirju so pozdravili predsednik DU Škofja Loka mag. Miha Ješe, podžupanja občine Škofja Loka Tina Teržan in predsednik organizacijskega odbora Ivan Hafner.

Metka Lubinič, drugo mesto na marčevskem turnirju v pikadu

Nastopilo je 9 ekip (21 žensk in 25 moških). Za ekipno uvrstitev letos nismo podelili priznanj, temveč le za posamične uvrstitve na prva tri mesta. Med ženskami je zmagala Tončka Dolinar, druga je bila Vojka Mihelič in tretja Smiljana Oblak. Med moškimi je bil prvi Matjaž Loboda, drugi Franci Bradeško in tretji Adi Kočar. Po podelitvi smo vse nastopajoče povabili na malico v gostilno Pri Inglič. Za uspešno organizacijo, finančni prispevek in dobrote se zahvaljujemo DU Škofja Loka in vsem nastopajočim iz DU Škofja Loka, prav tako tudi vsem navzočim za nemoten potek turnirja, športno vedenje in prijetno druženje.

5. Miklavžev turnir in 14. marčevski turnir v pikadu

ŠD BARON Logatec nas vsako leto povabi na njihova tradicionalna MIKLAVŽEV in MARČEVSKI TURNIR v pikadu. 5. tradicionalni Miklavžev turnir so pripravili decembra lani, 14. tradicionalni Marčevski turnir pa 15. marca letos, oba v Športni dvorani IOC ZAPOLJE Logatec. Na Miklavževem turnirju je nastopilo 14 ženskih in 14 moških ekip, skupaj 140 tekmovalk in tekmovalcev, med njimi tudi dve naši ekipi (ženska ekipa: Tončka Dolinar, Vojka Mihelič, Marija Marinšek, Slavka Plestenjak in Olga Loboda; moška ekipa: Matjaž Loboda, Kristo Jović, Adi Kočar, Mirko Jović in Franci Bradeško) in obe sta se uvrstili v zlato sredino. Organizatorji so pripravili tudi prikaz oživljanja in v živo je postopek demonstrirala naša Marija Marinšek.

Marčevski turnir je posvečen 8. marcu, dnevu žena, in materinskemu dnevu 25. marca. Poleg društev upokojencev iz Notranjske in Primorske na turnir povabijo tudi naše društvo, edino iz Gorenjske. Nastopilo je 14 ženskih in 15 moških ekip (145 nastopajočih). Našo žensko ekipo so zastopale Metka Lubinič, Vojka Mihelič, Smiljana Oblak, Tončka Dolinar in Marija Marinšek, našo moško ekipo pa Franci Bradeško, Mirko Jović, Adi Kočar, Kristo Jović in Matjaž Loboda. Tudi tokrat smo se uvrstili v zlato sredino, le naša Metka Lubinič, ki sekcijo obiskuje šele nekaj mesecev, je med 70 ženskami osvojila **odlično 2. mesto**. Organizacija turnirja je bila na zelo visoki ravni, vsaka ženska pa je dobila nageljek.

Zmagovalne ženske ekipe

Milenko Štimac

Strelci in strelke gorenjski podprvaki

► Nada Somrak

V našem društvu smo 20. marca letos že drugo leto zapored pripravili tekmovanje Pokrajinske zveze društev upokojencev (PZDU) Gorenjske v streljanju z zračno puško. Ob tehnični izvedbi strelskega društva Škofja Loka pod vodstvom Lejle Mahmutović na strelišču v neposredni bližini so bili v pripravo tekmovanja vključeni tudi drugi člani društva.

Pri organizaciji so pomagali: Janko Demšar, Ivanka Prezeli, Milenko Štimac, Franc Prezeli,

iz Gorenjske. Ekipno so zmagale Kamničanke, naše so zasedle odlično drugo mesto. Pri moških so se prav tako najbolje izkazali strelci iz Kamnika, naši pa so bili prav tako drugi. Med moškimi je Dimitrij Mohorič osvojil 2. mesto, med ženskami pa je 4. mesto zasedla Frančiška Demšar Mesec.

Medalje in pokale je vsem najboljšim podelil predsednik društva Miha Ješe.

Eden izmed pomembnejših členov pri organizaciji strelskih tekmovanj je tudi Milenko Štimac. Član DU je od leta 2007 in od takrat je uspešno tekmoval v strelski sekciji vse do pred dveh let, ko zaradi težav z očmi ni mogel več streljati. Od tedaj je njegovo najpomembnejše poslanstvo prenašanje znanja na

Nevenka Mandić Orehek, Mira Lušina, Frančiška Demšar Mesec, Boris Vodopivec, Dimitrij Mohorič, Gorazd Berčič in Adi Kočar. Vsi omenjeni so poleg drugih članov društva (Tončka Dolinar, Štefan Pikovnik in Slavko Somrak) tudi tekmovali in dosegli dobre rezultate. Tekmovalce so tri ženske ekipe in osem moških ekip

mlajše rodove. Deluje kot mentor, trener in predavatelj o strelskem športu, in to tako na osnovnih kot srednjih šolah v Škofji Loki. Na tekmovanjih DU je največkrat sodnik na strelski liniji. Strelska zveza Slovenije mu je leta 2024 za izjemne dosežke s področja streljanja podelila zlato plaketo.

Iskrene čestitke!

Kegljaški mozaik

► Ivan Hafner

Kegljači so novo sezono treningov začeli v začetku septembra 2024. Opazen pa je precejšen osip. Razlogi so starost ter spremljajoče zdravstvene težave in poškodbe. Kar nekaj jih nosi že 80 križev

Zaradi tega sta prenehali kegljati naši najboljši kegljačici Smiljana Oblak in Zdenka Gaber, pa tudi najboljši kegljači Peter Mravlja, Stane Voršič in Franc Žontar - Nano.

Kljub temu so se naše kegljačice in kegljači udeležili kar nekaj tekmovanj.

Novembra 2024 so sodelovali na **Krompirjevem turnirju** z medobčinsko udeležbo. Sodelovalo je 26 kegljačev, med njimi pet naših. Zmagala sta Edo Oberstar, ki je podrl 577 kegljev, in Monika Blagovič, ki je podrla 561 kegljev. Oba sta registrirana tekmovalca republiške lige. Naš najboljši je

bil Jože Zupančič na 13. mestu. Nagrado, vrečo krompirja, sta prejeli naši kegljačici Tina Ušeničnik in Vojka Mihelič, čeprav sta bili obe bolj na začetju.

Decembra je sledil **Novoletni turnir** z mesnimi nagradami. Tudi na njem je sodelovalo 26 kegljačev in kegljačic, med njimi znova pet naših. Naš najboljši je bil Tine Uršič, ki je podrl solidnih 532 kegljev, mesno nagrado pa je prejela Majda Bogataj za 514 podrtih kegljev.

Ob Krompirjevem turnirju je bila tudi razglasitev rezultatov in podelitev odličij za sezono 2023/2024 za vsa tekmovanja, ki jih je razpisala in organizirala Športna zveza Škofja Loka.

Naše kegljačice so se odrezale izvrstno. Zdenka Gaber je bila druga, Majda Bogataj tretja in Marija Tolar četrta. Med moškimi, med katerimi je bila konkurenca večja, je tretje mesto zasedel Janko Fojkar. V točkovanju za NAJKEGLJAČICO je bila naša Smiljana Oblak odlična druga. V medobčinski sedemčlanski ligi je naša druga ekipa zasedla drugo mesto, naša prva ekipa pa je bila tretja.

Tradicionalni prijateljski dvoboj z OOO Škofja loka, ki ima že četrstoletno tradicijo, je bil 22. januarja. Ekipo je sestavljalo šest kegljačev in dve kegljačici. Naša ekipa je bila tokrat odločno boljša. Zmagala je s 3927 : 3718 podrtih kegljev. V dvobojih je bil rezultat 6 : 2, skupni rezultat dvoboja pa 8 : 2. Ob dobri pogostitvi (hrano, pršut, so prispevali obrtniki, pijačo pa samoplačniško naši kegljači), živahnem navijanju za svoje, komentiranju in druženju je športni in družabni dogodek hitro minil.

V okviru 43. ŠRI Občine Škofja Loka je februarja potekalo tekmovanje v t. i. **borbenih partijah**. Nastopilo je šest kakovostnih 4-članskih ekip. Naša ekipa, ki so jo sestavljali Janko Fojkar, Jože Zupančič, Tine Uršič in Roman Selan, ni bila preveč razpoložena – podrla je 766 kegljev in zasedla šesto mesto.

Pa še informacija o spremembi plačevanja treningov kegljanja. Odkar vodim kegljaško sekcijo, to pa je 26 let, je na podlagi sklepa UO DU Škofja Loka društvo k plačilu za uporabo kegljišča prispevalo 50 evrov na mesec oz. četrtno do tretjino celotnega stroška kegljanja. Strošek, ki so ga plačevali kegljači sami, je bil tako še vedno precej višji od stroškov v kateri koli drugi sekciji. Ker je predsednik DU ta »bonus« ukinil, naši kegljači uporabo kegljišča po desetletjih v celoti plačujejo sami.

Jožeta sta bila hud boj: Jože Avguštin je izgubil z Marjanom Celcem, Jože Zupančič pa je premagal Jureta Hajnriharja.

Ivan Hafner

Vsak izlet ni samo spoznavanje novega, je tudi avantura

► Vesna Čadež

Dan žena v Rovinju

Na nedeljo zjutraj smo se iz Škofje Loke odpeljali v velikanskem 82-sedežnem avtobusu. Skupaj s člani društva upokojencev iz Kranja smo se odpravili na raziskovanje Istre. Naš končni cilj je bil Rovinj, v katerem smo bili od 9. do 11. marca.

Promet je bil nedeljsko lenoben, tako da smo dokaj hitro zapustili Ljubljano in odbrzeli proti morju. Po prehodu hrvaške meje smo ugotovili, da ima naš voznik rad obvoze, tako da smo z velikim avtobusom vijugali po ozkih istrskih cestah, takšnih, kakršnih s svojimi avtomobili zlepa ne bi izbrali. Pozneje smo z vodnikom laže obvladovali navigacijo. Srečno smo prispeli do dvorca Belaj, čeprav je bila cesta bolj primerna za dvokolesnik kot za dvonadstropni avtobus.

Dvorec Belaj leži v osrčju zelene Istre. Ob prihodu so nas gostitelji pričakali s prijetno glasbo, z degustacijo dveh vrhunskih vin lokalne pridelave, znanih po bogatem okusu in visoki kakovosti, ter avtentičnimi domačimi prigrizki. Nekateri udeleženci so ob zvokih kitar občuteno zaplesale in tako prispevale k dobremu razpoloženju.

Pot smo nadaljevali proti Rovinju in našemu hotelu Eden, ki leži v čudovitem parku in gostom ponuja lepe sobe, dobro hrano, ustrezljivo osebje in razvajanje v velnesu. Hotel Eden je legenda, ogledovala sem si ga že v davni preteklosti, ko si niti v sanjah nisem mogla privoščiti sobe v njem. Zdaj v okolici rastejo novi prestižni hoteli. Popoldne smo si pod vodstvom vodnika ogledali središče Rovinja. Po ozkih ulicah smo se povzpeli na vrh hriba, na katerem se proti nebu dviga cerkev sv. Evfemije, zaščitnice mesta. Prelepa bela in mogočna stavba prispeva k prepoznavnosti Rovinja na vseh fotografijah. Dan smo sklenili z odlično večerjo v hotelski restavraciji.

Naslednji dan je nekaj potnikov odšlo na izlet v Pulj in na Brione, preostali pa so samostojno raziskovali Rovinj. Tega dne se je vreme zarotilo proti nam. V Pulju je silovito deževalo. Vse skupaj pa se je še zapletlo s samostojnim izletom treh udeleženk. A konec dober, vse dobro. Pomol v Fažani je obsijalo sonce, na njem je pogrešane in nekaj drugih potnikov ladja odpeljala na Brione. Zaslužili so si užitek opranih in sončnih otokov. Preostali potniki so se odpeljali v hotel in si sušili mokra oblačila. Agencija jim je pošteno vrnila denar za izlet. Zvečer so se nekateri med nami zavrteli ob zvokih lokalnih glasbenikov in tako končali ta razburljivi dan.

V torek smo se po obilnem zajtrku odpravili proti domu. Odpeljali smo se v tartufarsko regijo in uživali v kosilu pri družini Karlič, mojstrih za istrske tartufe, znanih po dolgoletni tradiciji predelave in priprave tartufov. Njihov meni nas je popeljal po najboljših okusih Istre, njihova trgovina pa je poskrbela, da se bomo tartufov še dolgo spominjali v naših domačih kuhinjah.

Dragi upokojenci, se vidimo na naslednjem izletu.

Pogostitev v dvorcu Belaj

Vesna Čadež

Na planinskih poteh s četrtkovci

► Martin Bizjak

Na začetku naj navedem misel, ki sem jo nekoč prebral na tabli zavetišča pod Špičkom: »Hodi v hribe, dokler lahko, prišel bo čas, ko ne boš več mogel.« Takrat je bil moj pogled uprt v Prisojnik po smeri lovca Kopišarja, v zimski pristop na Jalovec in podobne vršace

Da bi kdaj hodil s planinci upokojenci na njihove izlete, takrat še pomislil nisem. Ko se je moj čas prevesil čez Abrahamova leta, pa sem se začel tudi sam udeleževati prijetnih pohodov v njihovi veseli in dobri družbi. Na poti je Srečev glasni vrisk večkrat olajšal kako strmino, dolgo pot so krajšale Katarinine iskrive domislice, Franceljnov »drvarski« humor, za katerim skriva svoj zavidljiv intelekt, Francijeva naivna radoživost in vedrina, zanimive zgodbe iz Francetovega pestrega življenja o delu z Litostrojevimi turbinami, vztrajnost marsikaterega starejšega pohodnika na strmih stezah pa je bila prav »nalezljiva«. A odstrla se mi je tudi temnejša plat življenja: ... sporočilo zlovešče diagnoze ... sedenje v čakalnicah bolnišnic pred vrati ambulant ... terapije ... Hoja po Šolski ulici navzgor je postala pravi planinski podvig ..., saj sem ves zadihan obstal na pol poti ... in se zagledal v odprt vhod Mestnega pokopališča ... Ne še! ... Ne ustavljaj se! Pohodi z veselo družino loških planincev upokojencev po skrivnostnih senčnih gozdovih, samotnih planinskih pašnikih, razglednih gorskih slemenih ... so postali le spomini ... Ob Urškihin fotografijah s pohodov po planjavah Banjšic in skozi istrske borove gozdove s skritimi potoki in slapovi me je zalil val grenkobe. V uteho so mi bili pozdravi pohodnikov, ki so mi jih pošiljali po Urški, ter velika razglednica z rumenim metuljčkom in njihovimi podpisi (ki še zdaj na častnem mestu visi doma). Kakor je stranski učinek terapij mineval, tako sem se podajal na vse daljšo sprehode po polju okrog domače hiše ..., potem na pohode do Crngroba in nazaj (kot po Ivanu Tavčarju: Hoja k Materi na Goro) ... in

končno po grebenski poti na Planico in skozi vas Križna gora domov ... z željo, da se morda spet kdaj pridružim »ponedeljkovcem« ali celo »četrtkovcem«. In že jeseni sem se pridružil četrtkovcem na pohodu na Sv. Trojico! Ko sem premagal še zadnjo strmino do vrha, sem se počutil kot osvajalec Mont Blanca.

Udeležil sem še jesenskih izletov na goro Oljko in na Limbarsko goro: spet znani prizori skupine pohodnikov, ki v prvem jutranjem svitu čaka na Klemenčičev avtobus v stari loški kasarni, Martina v soju čelne svetilke preverja navzočnost, okoli nje veselo kramljanje ob snidenju z znanci. Med vožnjo vodnica Slavica ali Slavko (kdor je pač glavni vodnik) predstavita traso pohoda, zanimivosti in znamenitosti na poti, tudi kak utrinek iz zgodovine, saj se vodniki na pohod dobro pripravijo, opravijo ogledno turo in ne nazadnje poiščejo tudi gostišče, v katerem se dogovorijo za jedilnik tople malice.

Ob koncu pohodniške sezone je na vrsti še izlet »v neznano«, na katerem je poudarek zlasti na prijetnem druženju, pregledu opravljenih pohodov in obujanju spominov na doživetja. Tokrat nas je Slavica dodobra presenetila, saj smo si morali vse prijetno najprej prigarati z vzponom od vasi Na Logu po brezpotju na Gabrško goro, pod katero nas je ob svoji »okrogli« obletnici najprej pogostila na svoji domačiji. Od tam smo pot nadaljevali do Pešarjevih, kjer nas je ob svojem jubileju pogostila tudi naša pohodnica Darinka. Sledil je še spust do Okršlanove kmetije, kjer smo slovesno sklenili uspešno pohodniško leto četrtkovcev.

Tam je Slavica ob slovenskih planinskih pesmih Antona Habjana in Jerneja Jemca pripravila fotoreportažo s projekcijo izbranih fotografij, posnetih na četrtkovih izletih. S fotoknjigami smo se spomnili tistih, ki so praznovali »okrogli« jubilej, pozabili pa nismo niti na najbolj vnete pohodnice in pohodnike. Ob živi glasbi smo tudi zaplesali. Po obilni in okusni »malici« smo prijetno utrujeni in zadovoljni počakali še na avtobus, ki nas je po zaviti cesti odpeljal v dolino in v Loko.

Tudi letos se že vsi veselimo naših četrtkovih planinskih potepov.

Veseli ponedeljkovi pohodniki

► Dragica Gartner

Že v tem koledarskem letu nam je uspelo doživeti od ekstremne, užitka polne hoje v mrazu in pravi zimski idili do že kar pomladnega sprehajanja nad morjem

Izjemno zimsko doživetje je bil pohod z Ledinskega Razpotja v Ledinske Krnice. Šli smo skozi vas Korito, nato pa smo se po celcu povzpeli na Mrzli vrh in nad hišo, v kateri so nekaj let snemali resničnostni šov Kmetija. Sprehodili smo se skozi zaselek in po drugi strani prišli v Ledine. Skupina Polžkov pa je šla iz Ledinskih Krnic naravnost v Ledine in počasi nazaj do avtobusa, kjer jih je zabavala Marija Mav. Tako smo bili vsi zadovoljni in zadovoljeni.

Še lepše pa je bilo dvakrat ob morju, in to po Seški poti in Ljubezenski stezi nad Crikvenico na Kavransko steno (309 m). Kot ugotavljamo, je zanimanje za morje večje v zimsko-pomladnih mesecih, saj nam obmorski kraji z zimzelenim drevjem in podrastjem v mrzlih mesecih dajejo več pomladne energije. Vreme in vidljivost sta bila odlična. Prava topla pomlad, kar precej cvetja in zelenja! V Crikvenico bomo še šli, saj je bilo prvič zanimanje tolikšno, da je moralo za kombi pohodnikov ostati doma. Zdaj se tako rekoč vedno razdelimo na dve skupini: prva gre

po težji, druga pa po lažji poti, tako da smo oboji zadovoljni.

Problem pa je, ker se jih veliko odjavi tik pred zdajci, na hitro pa jih seveda ni mogoče nadomestiti. Zato smo se dogovorili, da se je odslej treba odjaviti **do sobote popoldan**, v nasprotnem primeru pa bodo odsotni morali delno plačati za prevoz. To so predlagali pohodniki sami. Predlog je razumljiv, saj morajo zaradi odsotnosti sicer prijavljenega pohodnika razliko v ceni plačati udeleženci pohoda, torej so pravzaprav kaznovani.

Priključiti se je mogoče tudi torkovi skupini DU Železniki, kajti tudi njihovi pohodi so zelo lepi. Če je potrebno, se tudi v tej skupini dogovorimo za lažjo in težjo različico poti, avtobus pa vedno pelje iz Železnikov.

Lahko se tudi pohvalimo, da je komisija za šport priznanje za **4. mesto** najboljših športnic podelila **90-letni Marinki Cerar** ter za **5. mesto** naši skupini **VESELI POHODNIKI** oz. ponedeljkovi skupini. Lahko smo ponosni na vse. Hvala vsem, ki ste zaslužni za to. Trudili se bomo še naprej. Za zdaj je odziv pohodnikov zelo dober, in to nas še posebej veseli.

Vse pohodnike in pohodnice naj še posebej opozorim, da naj se včlanijo v katero koli planinsko društvo in si uredijo Evropsko zdravstveno kartico (naročite jo lahko po spletu in nič ne stane). Potrebujemo jo tudi, če gremo uživati na morje, se sprehajati ali planinariti in tudi za turistične izlete v tujino.

Jokala je

► Edvard Erzetič

Ni treba, da je človek ravno Cankarjeve, Gradnikove ali Kajuhove sorte, da bi se spominjal najbolj odločilnih dogodkov, ki se nanašajo na njegovo mater. Če tega ne doživiš v rosi mladosti, se pojavijo v zrelih letih, ko te stvari razvrščaš bolj razumsko.

Bil sem še premlad, da bi si zapomnil dogodke tistega časa. Kot v nekakšni podzavesti še vidim našo mamo na domačem dvorišču, kako pestuje mojega mlajšega bratca, še dojenčka. In – joka! Instinktivno sem jo objel okoli pasu, bolj zaradi tega, ker sem se ustrašil, ko sem jo videl jokati. Od tega dogodka mi je ostalo v spominu le to, da je mama jokala, in ko sem jo objel, je njen predpasnik »prijetno« dišal po pomijah. Samo to in nič več.

Kar precej let je minilo, da sem lahko sklepal, zakaj je naša mama takrat, ko sem bil star le nekaj let, jokala. Naši kraji so bili tedaj nasilno priključeni fašistični Italiji, Mussolinijevemu fašizmu. Za nas Slovence so bili to nesrečni časi. Prepovedali so

nam, da bi govorili, prepevali in molili po naše. Druga svetovna vojna je bila v najhujšem razmahu. Vojna industrija je delala s polno paro, tako da ji je primanjkovalo materiala za orožje in strelivo. Duce (Mussolini) je ukazal, naj iz zvonikov slovenskih cerkva odstranijo zvonove, da bi jih pretopili v topove! V Brdih je bilo odvzetih več kot petdeset zvonov. V naši fari Gradno so vzeli dva, ostal je samo večji. Zvonovi so bili vselej oznanjevalci najrazličnejših dogodkov, kot so veselje, žalost, smrt, katastrofe ... In ta dva naša zvonova se bosta spremenila v topove! Njuna pesem bo v vsakem primeru postala – pesem smrti!

Mama je stala na dvorišču in spremljala tragičen odhod dveh gradenskih zvonov, ki so ju mimo naše hiše vlekli volovske dvovprege. To je bil pravi mrtvaški sprevod žalostnih faranov. Danes vem, zakaj je mama takrat jokala. Ni jokala samo ona, jokale so vse mame.

Počitnice ob morju v skupinah zabavnih upokoјencev

4. 6. do 11. 6. 2025, Cavtat

REMISENS HOTEL ALBATROS 4*
Avtobus, 7 penzionov all inclusive, pijača ob obrokih in v baru
Cena 639 EUR/osebo v dvoposteljni sobi, turistična taksa 2 eur na osebo na dan

21. 6. do 27. 6. 2025, Kaštel Štaflič TN Resnik

Avtobus, 6 penzionov all inclusive, vodena izleta v Omiš in Trogir, cena 599 EUR/osebo v dvoposteljni sobi, darilni bon za 20 EUR

30. 8. do 6. 9. 2025, Korčula

HOTEL POSEJDON 3*
Avtobus, 7 penzionov all inclusive,
Cena 539 EUR/osebo v dvoposteljni sobi, turistična taksa 1,60 EUR na osebo na dan

21. 9. do 28. 9. 2025, Brač – Bol

Hotel Bluesun Bonaca 4*
Avtobus, trajekt, polni penzion + klubski program, vodnik
Cena 629 EUR/osebo v dvoposteljni sobi

Podrobnejše informacije na spletni strani društva in med uradnimi urami. Ob prijavi je treba izpolniti prijavnico, ki jo dobite v tajništvu. Potrebujete evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja.
Vesna Čadež (GSM: 031/ 311 873)

Bukovščica, utrinki iz preteklosti

► Marinka Mesec

Vas Bukovščica sicer leži v Selški dolini, a sodi v občino Škofja Loka. Na bližnjih hribih so raztreseni zaselki Laško, Dunaj, Hrib, Kras, Plano, vas Pozirno z zaselkom Potok, Strmica, Čepulje, Lavtarski Vrh, Planica in Knape z zaselkom Hudi Laz. Življenje je bilo včasih težko, saj so na hribovitem območju vse obdelovali ročno. Ljudje so se preživljali s tem, kar so pridelali doma. Gojili so krompir, zelenjavo, korenje, repo, koruzo, fižol, ječmen, oves, pšenico, ajdo, rž, lan in proso. Jeseni je bilo treba vse poljske pridelke in sadje pospraviti. Imeli so živino, prašiče, kokoši, ovce in koze.

V preteklosti je bilo v vasi približno 20 naseljenih hiš, pozneje so zgradili nove, tako da se je njihovo število povečalo na 30. Jedro vasi je strnjeno v dolini, ob stičišču Potoške in Korenove grape, zato se je vas prvotno imenovala In dem Pach. Zdajšnje ime Bukovščica je vas dobila zaradi velikega števila bukev, ki so rasle v okolici. V teh krajih zdaj zaradi nekdanjega oglarjenja po večini rastejo predvsem iglavci. Ljudje so zaposleni v Selški dolini in okolici, kljub temu pa so vse površine skrbno obdelane. Leta 1953 so v vasi dobili elektriko, prvi telefoni pa so zazvonili leta 1986.

V vasi sta podružnična šola Bukovščica, katere matična šola je osnovna šola Ivana Groharja v Podlubniku, in župnijska cerkev sv. Klemena, ki je bila zgrajena v 17. stoletju. Cerkvenopravno je bila Bukovščica prvotno podružnica starološke, nato selške prafare, od leta 1789 pa je samostojna župnija. Včasih sta bili v vasi tudi trgovina in gostilna.

Podružnična šola Bukovščica je novembra 2012 praznovala stoletnico svojega obstoja. Ob tem visokem jubileju so izdali zbornik, v katerem so učenci in zaposleni objavili zanimive življenjske zgodbe tamkajšnjih prebivalcev. V njem so zbrani podatki o ustanovitvi, graditvi in obnovi šole, predstavljeni so posamezni kraji, zanimivosti iz šolske kronike ter spomini na šolo, malo šolo in potujoči vrtec. Učenci in učenke so v sodelovanju z

Rokodelskim centrom DUO iz Škofje Loke pripravili tudi razstavo izdelkov »malih in velikih« rokodelcev ter slikovnega gradiva vseh njihovih delavnic.

V Bukovščici je živela pripovedovalka in pesnica Jerca Šolar. Rodila se je 17. marca 1929 na Sv. Jedrti, in sicer kot zadnja od sedmih otrok materi Johani in očetu Janezu, Graparčkovima iz Bukovščice. Zato so ji dali ime Jerca. Za »bajtarske« družine so bili takrat hudi časi, saj ni bilo zaslužka. Po vojni se je že zelo mlada zaposlila v Tekstilindusu v Kranju. Delala je v treh izmenah in vsak dan je ne glede na vreme čez Čepulje pešala v Kranj. Pri dvajsetih letih je rodila hčerko Ano. Potem se je zaposlila v LIP-u, zdajšnjem Alplesu na Češnjici, kamor se je sprva vozila s kolesom, pozimi, ko to ni bilo mogoče, pa je šla peš; pozneje se je vozila tudi z avtobusom. V Alplesu je delala do upokoјitve.

V zgodnji mladosti se je začela ukvarjati s cerkvenim petjem in igranjem na harmonij. Nekaj glasbene teorije se je naučila na tečajih pri nunah, veliko se je učila tudi sama. V vasi je polnih 40 let vodila cerkveni pevski zbor. Potem se je pridružila upokoјenskemu pevskemu zboru v Železnikih in v njem prepevala več kot 20 let.

Jerčine pesmi so osebno izpovedne, domoljubne, socialne, družbeno kritične. Vanje vpleta življenje, povezanost z družino, vero, spoštovanje do ljudi, dela, narave, poklicev. Njen jezik je iskrič, veder, živahen, slikovit in razumljiv. Več njenih pesmi je tudi uglasbenih. Njena velika strast je bila nabiranje gob in borovnic. V jeseni življenja sta z možem rada posedala pred hišo z lepo urejenim vrtom, okenske police so krasile rože.

Da ne bi šle njene pesmi v pozabo, je hčerka Ana Šuštar zbrala vse in jih ročno prepisala. Nastala je knjiga z naslovom **Vse moje misli ...**

V spomin na Jerco zapišimo zadnjo kitico njene pesmi:

Dieta – Mir – Veselje

*Smej se sproščeno, veselo zapoj,
radost razdeli s prijat'li takoj.
Sreča izpolni ti skorajšnje želje,
z receptom potrdi ti Dr. VESELJE.*

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA
Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka

Uradne ure v pisarni društva:

ob sredah in petkih od 8. do 12. ure

Blagajna:

od 8. do 11. ure

Tajništvo:

tel.: 04/512 06 64

e-pošta:

društvoupokojencev@siol.net

Predsednik:

Miha Ješe, 031/309 795

Podpredsednica:

Vesna Čadež, 031/311 873

Tajnica:

Patricija Žumer, 041/618 308

Računovodstvo:

Tatjana Hribnik, 031/635 109

Vplačila članarin in enodnevnih izletov:

Alenka Malenšek, 031/ 692 755

Letovanja in turistična potovanja:

Vesna Čadež, 031/311 873

Sekcija za kulturo:

Marinka Mesec, 031/259 212

Šport in rekreacija:

Nada Somrak, 031/735 413

Planinska sekcija – prijave:

Martina Eržen, 041/831 064

Pohodniška sekcija:

Dragica Gartner, 041/607 483

Glasilo Mi o sebi:

Danica Zavrl Žlebir, 031/626 154

Marinkina knjižnica:

Nevenka Mandić Orehek, 068/617 159:

ob ponedeljkih od 14.30 do 16.30 ure,

ob sredah od 11. do 13. ure in

ob petkih od 11.30 do 13.30

Starejši za starejše in

najemna stanovanja:

Nežka Fojkar, 041/717 210

● Ob smrti našega člana prosimo njegove bližnje, da o tem obvestijo tajnico DU (041/618 308), praporščaka (Milan Možina, 041/996 789) ali svojega poverjenika.

ČLANARINA DRUŠTVA ZA LETO 2025

Društvena članarina in članarina vzajemne samopomoči za leto 2025 predvidoma ostajata nespremenjeni, to je 12 €, in veljata za tekoče leto (januar–december). Član je praviloma dolžan plačati letno članarino do konca junija 2025.

Prispevka posameznega člana sta:

– letna članarina 12 €,

– vpisnina za nove člane 2 €

(članska izkaznica),

– vzajemna samopomoč (VPS) 12 € (neobvezno).

Ob morebitnem prenehanju članstva zaradi izključitve oziroma odpovedi član nima pravice do vračila vplačane članarine. Člani DU, nastanjeni v domovih za starejše, so od 1. 1. 2020 po sklepu UO DU z dne 7. 8. 2019 oproščeni plačila članarine za DU, ne pa tudi članarine za vzajemno samopomoč oz. posmrtnine.

Vsa gotovinska vplačila (članarine, izleti, letovanja) so mogoča med uradnimi urami od 8. do 11. ure.

Članarino lahko nakažete tudi na naš TRR pri GB Škofja Loka, št.: 07000-0001134214, s pripisom članarina 2024, referenca SI99.

V članski knjižici vam bomo plačilo potrdili pozneje v pisarni.

KORISTNE POVEZAVE – SPLETNE STRANI

Občina Škofja Loka

<https://www.skofjaloka.si/>

ZDUS Ljubljana

<https://www.zdus-zveza.si/>

PZDU Kranj:

<http://www.pzdugorenjske.si/>

Društvo U3 Škofja Loka

<https://3univerza-loka.splet.arnes.si/>

Ljudska univerza Škofja Loka

<https://www.lu-skofjaloka.si/>

Zdravstveni dom Škofja Loka

<https://www.zd-loka.si>

Knjižnica Ivana Tavčarja

<https://www.knjiznica-skofjaloka.si/>

Lekarna Škofja Loka:

<http://www.gorenjske-lekarne.si/enote>

TIC Škofja Loka

<https://www.visitskofjaloka.si>

Radio Sora <https://www.radio-sora.si>

SKLAD VZAJEMNE SAMOPOMOČI (VPS)

Vzajemna samopomoč je prostovoljna solidarna skupnost članov, ustanovljena zaradi izplačila posmrtnine po smrti člana. Deluje kot sklad in jo ureja Pravilnik vzajemne samopomoči. Letni prispevek in višino posmrtnine vsako leto določi upravni odbor ZDUS.

Vanj se lahko vključijo člani društev upokojencev do dopolnjenega 70. leta starosti. Pravica do izplačila posmrtnine pripada posameznemu članu po preteku čakalne dobe, ki je odvisna od starosti člana ob vpisu. Če član društva upokojencev preneha biti član društva, ne more biti več član samopomoči in nima pravice do vračila vplačanih prispevkov. Pomembno je, da so člani ob vstopu opozorjeni na to, da mora biti članarina poravnana vsako leto in da po enem letu neplačila članstvo preneha. Posmrtnina se lahko izplača najpozneje v enem letu po smrti člana samopomoči. Če po preteku enega leta niso bila predložena dokazila o smrti, pravica do posmrtnine ugasne. Ob smrti člana VPS ima upravičenec pravico do izplačila posmrtnine, če je od dneva vpisa v članstvo VPS do smrti minilo najmanj 5 let. Upravičenec je oseba, ki jo ob vstopu v članstvo VPS ali pozneje določi član VPS. Ob smrti člana, ki za tekoče leto še ni poravnal članarine in posmrtnine, mora upravičenec oz. pooblaščenec to storiti najpozneje v šestih mesecih po smrti člana, da lahko upraviči izplačilo posmrtnine. Zahtevek za izplačilo posmrtnine upravičenec lahko vloži najpozneje v 12 mesecih od dneva smrti člana VPS. Zahtevku za izplačilo posmrtnine mora upravičenec društvu predložiti mrliški list umrlega člana ter fotokopije davčne številke, številke osebne izkaznice in bančne kartice upravičenca. Če dokumenti po preteku dvanajstih (12) mesecev niso bili predloženi, pravica do posmrtnine ugasne. VPS mora posmrtnino izplačati v tridesetih dneh od dneva predložitve navedenih dokazil.

Ker radi pomagamo drugim

► **Ela Dolinar**

Prostofer je vseslovenski trajnostni prostovoljski projekt za mobilnost starejših. Ta projekt povezuje starejše osebe, ki potrebujejo prevoz, a sami ne zmorejo uporabljati javnih in plačljivih prevozov, s starejšimi aktivnimi vozniki, ki po drugi strani radi priskočijo na pomoč.

V Sloveniji imamo 1200 prostoferjev, 16.000 uporabnikov, v projektu pa sodeluje 109 občin. V Škofji Loki je enajst prostoferjev.

Stana Bašelj

Rada sem prostoferka, ker s tem nekaj prispevam v dobro starejših. To delo me na neki način bogati, spoznavam nove ljudi in res so vsi hvaležni za te prevoze. Tudi kramljanje s starejšimi je med vožnjo vedno zanimivo.

Zuhdija Mušedinovič

Zakaj sem prostofer? Zato, ker me je že mama naučila, da je treba ljudem pomagati. In ona mi je bila svetel zgled, in to mi je ostalo. Prostofer sem že od vsega začetka, saj je najlepši in najboljši občutek, ko nekomu pomagaš. Zadovoljstvo je obojestransko.

Ela Dolinar

Prostovoljstvo je zame vrednota in zato mi ni težko včasih čakati več ur, da nekdo opravi pregled ali kaj podobnega. Ko vidiš nekoga starejšega, kako je hvaležen, sem zadovoljna tudi sama. Z nekaterimi, ki jih peljem večkrat, smo postali že skoraj prijatelji.

Jože Krek

Prostofer sem zato, ker je lepo pomagati starejšim. To me izpolnjuje in veseli. Zanimivo je poslušati tako zgodbe kot tudi težave, s katerimi se spopadajo starejši.

Prostoferji v Škofji Loki:

Zuhdija Mušedinovič - Zudo, Jože Krek, Franc Hafner - Aci, Joso Mlinar, Ela Dolinar, Marta Simonič, Stana Bašelj, Danica Štajer, Alenka Kavčič, Milan Mihalič, Franc Rupar.

Humanisti med nami

Zuhdijo Mušedinoviča poznam kot izvrstnega sodelavca še iz podjetja Tehnik, poznam ga tudi kot krvodajalca, zdaj pa sem ga spoznal še kot humanista. Zelo se je potrudil, se organiziral in si vzel čas, da me je iz bolnišnice na Jesenicah varno pripeljal domov v Loko. Zudo, hvala ti!

Taib Jahić iz Škofje Loke

Martin Bizjak

Milan Gogala

► Niso samo odlične pevke MePZ Vrelec, ampak tudi izvrstne slikarke. Vsestranske umetnice Danica Štajer, Štefka Krmelj, Ana Frelih in Ivanka Prezelj na razstavi svojih del v galeriji Zlatin hodnik.

► Strumni igralci pikada natančno merijo v tarče.

foto
galerija

Nevenka Mandič Orehek

► Kitarista Pete glasbene šole Kristina Rupar in Lojze Mrak, učenca Denisa Kokalja

Primož Pčinin

► Januarja so v galeriji Zlatin hodnik in v dvorani DU Škofja Loka razstavljali članice in člani slikarske skupine KUD Trata - Gorenja vas Zvonka Doljak, Ivan Hozjan, Drago Mrdjenovič, Srečo Kokalj, Silvo Pivk, Ivica Peternel, Francka Potočnik, Toni Rakuš, Jana Rojc, Kristina Sešek, Helena Starc in Nataša Vončina, ki ustvarjajo pod mentorstvom akademske slikarke Maje Šubic.

Miha Ješe

► Odprtje obnovljene Hudičeve brvi, ki jo je avgusta 2023 odnesla poplava, je pospremlilo tudi veliko naših članov.